

REPUBLIKA SLOVENIJA
SLUŽBA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE ZA
DIGITALNO PREOBRAZBO

Davčna ulica 1, 1000 Ljubljana

T: 01 555 58 00
E: gp.sdp@gov.si
www.sdp.gov.si

Številka:	007-151/2022-
Ljubljana, dne	14. 11. 2022
EVA 2022-1545-0007	
GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE gp.gs@gov.si	
Zadeva:	Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o spodbujanju digitalne vključenosti (EVA 2022-1545-0007) – nujni postopek – predlog za obravnavo
1. Predlog sklepov vlade:	
Na podlagi šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10-ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13-ZDU-1G, 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije na ... seji dne ... pod točko sprejela naslednji	
S K L E P :	
Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o spodbujanju digitalne vključenosti (EVA 2022-1545-0007) in ga pošlje v obravnavo in sprejetje Državnemu zboru Republike Slovenije po nujnem zakonodajnem postopku.	
Barbara Kolenko Helbl generalna sekretarka	
Sklep prejmejo: <ul style="list-style-type: none">– Državni zbor Republike Slovenije,– Generalni sekretariat Vlade RS,– ministrstva,– Služba Vlade Republike Slovenije za digitalno preobrazbo,– Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo.	
Priloga: <ul style="list-style-type: none">- predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o spodbujanju digitalne vključenosti (EVA 2022-1545-0007)	
2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v Državnem zboru RS z obrazložitvijo razlogov:	
Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o spodbujanju digitalne vključenosti pošiljamo v obravnavo in sprejem po nujnem postopku na podlagi 143. člena Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10, 80/13, 38/17, 46/20, 105/21 - odl. US in 111/21), in sicer zato, da se preprečijo težko popravljive posledice za	

delovanje države. Čim prejšnji sprejem novele zakona je nujen, ker veljavni zakon grobo krši ustavni red RS, saj na diskriminatoren način določa ciljne skupine, kar ima za posledico negospodarno porabo javnih sredstev.

Predlog zakona je namenjen povečanju možnosti za pridobivanje digitalnih kompetenc in krepitev digitalne vključenosti prebivalstva. Slovenija pri digitalni preobrazbi družbe in gospodarstva napreduje prepočasi in v določenih segmentih zaostaja za državami EU in sosedskimi državami EU, kar potrjujejo mednarodne primerjalne analize (npr.: DESI). V zadnjih 10 do 15 letih je razvoj v svetu bliskovito napredoval, s tem pa tudi razlike. Obstaja realna nevarnost, da se bo zaostanek in razkorak, zaradi druginje, recesije in nestabilnosti v mednarodnih odnosih, ki smo jim priča v letu 2022, nadaljeval tudi v prihodnjih letih.

Druginja in nestabilne razmere v svetu vedno bolj vplivajo na kvaliteto življenja v EU in v Sloveniji. Republika Slovenija je ena najhitreje starajočih se družb, na kar v preteklosti nismo bili ustrezno pripravljeni. Po mednarodnih analizah, nam je ostalo še osem let za doseganje ciljev trajnostnega razvoja, ob tem, da se danes srečujemo z velikimi in povezanimi krizami, ki vplivajo na mir, varnost, družbeno stabilnost, javno zdravje, podnebje in naše krhke ekosisteme. Ob tem primerjalne študije dokazujejo, da je tudi pripravljenost otrok in mladih v osnovnošolskem in srednješolskem izobraževanju v Sloveniji na digitalne izzive prihodnosti šibka. Razlog za to je tako v izobraževalnem sistemu, ki teh vsebin ne vključuje (npr. Eurydice 2022), in na drugi strani socialne razlike, ki jih na trgu ni možno zmanjševati, dogaja se prav nasprotno.

Digitalizacija je priložnost in nujnost. Digitalna preobrazba ima ključno vlogo pri spopadanju z omenjenimi povezanimi krizami, kot tudi s pospeševanjem doseganja ciljev trajnostnega razvoja ter ciljev Digitalnega kompasa EU in zagotavljanja, da v digitalni dobi nihče ne bo zapostavljen ali izključen. Posebno pozornost v tem kontekstu namenjamo enakosti, saj se digitalni razkorak v sodobnih družbah veča, če države ne namenjajo dovolj pozornosti digitalnemu razvoju in digitalni vključenosti vsega prebivalstva.

Novela je v pripravi z namenom zagotovitve varstva temeljnih ustavno varovanih pravic in s tem povezano odpravo diskriminatornosti, na katere je predhodno opozoril tudi Zagovornik načela enakosti (ZNE). Načrtovane spremembe ZSDV tako med drugim upoštevajo mnenje iz ocene ZNE glede spoštovanja načela enakopravne dostopnosti do brezplačnih usposabljanj in geografske razpršenosti, ter upoštevanja premoženjskega stanja in dejanskih digitalnih kompetenc upravičencev.

Spreminja se ureditev ciljnih skupin, ki je v noveli oblikovana na način, da se ciljne skupine določajo bistveno bolj usmerjeno na podlagi kazalnikov (i) starost/spol, (ii) izobrazba, (iii) status aktivnosti (šolajoči, invalidi, brezposelni, zaposleni itd.), (iv) stopnji urbanizacije območja, v katerem živijo in glede na socialni položaj. Predlog novele uvaja tudi mehanizem računalniškega sklada za zagotavljanje osnovne računalniške opreme namenjene socialno ogroženim posameznikom, s ciljem večje digitalne vključenosti pri šolskih, obšolskih, zaposlitvenih in drugih dejavnostih.

Za doseganje cilja čim širšega digitalnega opismenjevanja predlog novele predvideva razširitev subvencij tudi za širše področje vsebin (npr. tudi izvedbo neobveznih izbirnih vsebin, tehniških dni, digitalnih počitniških tednov), tako da so lahko upravičenci tudi lokalne skupnosti ter nevladne organizacije s področja vključujoče informacijske družbe. S tem se nadalje vključi tudi finančna podpora NVO za razvoj digitalne kulture, kompetenc in opreme za opolnomočeno delovanje s ciljnim skupinami.

Vlada Republike Slovenije predlaga Državnemu zboru, da predlog zakona obravnava po nujnem postopku z vidika težko popravljivih posledic za delovanje države in negospodarne porabe javnih sredstev.

3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:		
<ul style="list-style-type: none"> – dr. Emilija Stojmenova Duh, ministrica, – dr. Aida Kamišalić Latifić, državna sekretarka v Službi Vlade RS za digitalno preobrazbo, – Tjaša Sobočan, sekretarka v Službi Vlade RS za digitalno preobrazbo, – dr. Tilen Gorenšek, sekretar v Službi Vlade RS za digitalno preobrazbo. 		
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:		
/		
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu Državnega zbora RS:		
<ul style="list-style-type: none"> – dr. Emilija Stojmenova Duh, ministrica za digitalno preobrazbo, – dr. Aida Kamišalić Latifić, državna sekretarka v Službi Vlade RS za digitalno preobrazbo, – Tjaša Sobočan, sekretarka v Službi Vlade RS za digitalno preobrazbo, – dr. Tilen Gorenšek, sekretar v Službi Vlade RS za digitalno preobrazbo. 		
5. Kratek povzetek gradiva		
Gradivo vsebuje Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o spodbujanju digitalne vključenosti, za katerega se predlaga sprejem po nujnem zakonodajnem postopku.		
6. Presoja posledic za:		
a)	na javnofinančna sredstva v višini, večji od 40 000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA
b)	na usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	DA
č)	na gospodarstvo, posebej na mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	DA
d)	na okolje, kar vključuje tudi prostorske in varstvene vidike	DA
e)	na socialno področje	DA
f)	na dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> – na nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja, – na razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna, – na razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij. 	DA
<p>7.a Predstavitve ocene finančnih posledic, višjih od 40 000 EUR</p> <p>Na podlagi predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o spodbujanju digitalne vključenosti se bodo lahko izvajali ukrepi spodbujanja digitalne vključenosti, ki so po svojem obsegu odvisni od vsakokratnega državnega proračuna.</p> <p>Sredstva za izvajanje predloga zakona se zagotavljajo v finančnem načrtu Službe Vlade Republike Slovenije za digitalno preobrazbo. Pravice porabe so v Spremembi proračuna RS za leto 2022 in v Sprejetem proračunu RS za leto 2023 in so načrtovane v finančnem načrtu Službe Vlade Republike Slovenije za digitalno preobrazbo, in sicer 31.500.000,00 EUR za leto 2022 od tega je 28.810.000 EUR na proračunski postavki 221202 – izplačilo unovčenih digitalnih bonov v letu 2022 – ZSDV (skupna postavka FURS) in 22.501.609,00 EUR za leto 2023 na proračunski postavki 221016 – E-vključenost.</p> <p>Za izvajanje ukrepov so na voljo proračunska sredstva (Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2022 in 2023 (ZIPRS2223) (Uradni list RS, št. 187/2021).</p> <p>V spodnji preglednici so navedeni zneski, ki jih državni proračun predvideva za leti 2022 in 2023. Za leto 2024 so sredstva zagotovljena na evidenčnem projektu 1545-21-0003, šifra in naziv proračunske postavke 221016 e-vključenost v višini 16.280.000,00 EUR.</p>		

I. Ocena finančnih posledic:				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javna finančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra ukrepa, projekta/Naziv ukrepa, projekta	Šifra PP/ Naziv PP	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t+1
1545 - Služba Vlade Republike Slovenije za digitalno preobrazbo	1545-21-0003 Digitalna vključenost na nivoju države	221016 E-Vključenost	31.500.000 EUR	22.501.609,00
SKUPAJ			31.500.000 EUR	22.501.609,00
SKUPAJ:				
II.b Manjkajoče pravice porabe se bodo zagotovila s prerazporeditvijo iz:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra ukrepa, projekta/Naziv ukrepa, projekta	Šifra PP/ Naziv PP	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t+1
SKUPAJ:				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov oz. povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)		Znesek za t+1	
SKUPAJ:				
OBRAZLOŽITEV:				
1. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu /				
2. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				

Ukrepi na podlagi predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o spodbujanju digitalne vključenosti se bodo izvajali s strani Službe Vlade Republike Slovenije za digitalno preobrazbo (SDP), iz proračunskih postavk navedenih v II.a poglavja 7.a.

Predlog zakona bo imel finančne posledice za državni proračun, in sicer se bodo iz državnega proračuna izplačevale spodbude za dvig digitalne vključenosti.

Predlog zakona predvideva tudi vzpostavitev računalniškega sklada v okviru Javnega študentskega, razvojnega, invalidskega in preživninskega sklada Republike Slovenije (v nadaljevanju: Sklad). Za potrebe izvajanja aktivnosti računalniškega sklada je predvideno angažiranje dveh zaposlenih. Presoja zagotovitve dodatnih zaposlitev oz. prerazporeditve zaposlenih bo izvedena v skladu z veljavnim Zakonom o izvrševanju proračuna RS za leti 2023 in 2024 ter sprejetimi sklepi Vlade RS o kadrovskih načrtih organov državne uprave.

Za namene izvajanja aktivnosti računalniškega sklada se:

- v letu 2023 predvidi 2 novo zaposlena ali prerazporeditev že zaposlenih,
- v letu 2024 in v naslednjih letih ohrani število zaposlenih na Skladu.

SDP / zaposleni na Skladu:

	t	t + 1	t + 2
Kategorija/Leto	2022	2023	2024
1 Število zaposlitev kumulativno	0	2	2

Letni bruto II strošek plače na zaposlenega, skupaj s povračili stroškov in drugimi prejemki iz delovnega razmerja, znaša okvirno 35.000 EUR.

SDP za leta od 2023 priskrbi redno proračunsko postavko v sklopu razreza proračuna na nivoju službe.

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

/

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

/

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic, nižjih od 40 000 EUR:

(Samo če izberete NE pod točko 6.a.)

Kratka obrazložitev

8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:

Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:

- pristojnosti občin,
- delovanje občin,
- financiranje občin.

NE

NE

NE

Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:

- Skupnosti občin Slovenije SOS: NE
- Združenju občin Slovenije ZOS: NE
- Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: NE

9. Predstavitev sodelovanja javnosti:

<p>Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja</p> <p>Osnutek predloga zakona je bil 14. 11. 2022 predložen v javno obravnavo na državnem portalu RS, e-Uprava, v rubriki e-Demokracija. Zainteresirana javnost je bila pozvana, da poda predloge in pripombe o zakonskem osnutku do 21. 11. 2022.</p> <p>Rok za mnenja, pripombe in predloge v okviru javne obravnave še poteka.</p>	DA
<p>10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:</p>	DA
<p>11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:</p>	NE

dr. Emilija Stojmenova Duh
ministrica

PRILOGA 1

Na podlagi šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10-ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13-ZDU-1G, 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije na ... seji dne ... pod točko sprejela naslednji

SKLEP

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o spodbujanju digitalne vključenosti (EVA 2022-1545-0007) in ga pošlje v obravnavo in sprejetje Državnemu zboru Republike Slovenije po nujnem zakonodajnem postopku.

Barbara Kolenko Helbl
generalna sekretarka

Številka:
Ljubljana,

Sklep prejmejo:

- Državni zbor Republike Slovenije,
- Generalni sekretariat Vlade RS,
- ministrstva,
- Služba Vlade Republike Slovenije za digitalno preobrazbo,
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo.

Priloga:

- predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o spodbujanju digitalne vključenosti (EVA 2022-1545-0007)

ZAKON

o spremembah in dopolnitvah Zakona o spodbujanju digitalne vključenosti

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Zakon o spodbujanju digitalne vključenosti (Uradni list RS, št. Uradni list RS, št. 35/22; v nadaljnjem besedilu: ZSDV) je bil sprejet 28. 2. 2022 in je začel veljati 12. 3. 2022. V pravni red Republike Slovenije je ZSDV prinesel celostno ureditev področja spodbujanja digitalne vključenosti prebivalstva, ki je s sprejemom postala zakonska in ne le strateška prioriteta Republike Slovenije. Njegovi cilji so: (i) spodbujanje koristi digitalnih orodij; (ii) krepitev tehniškega znanja in razumevanja digitalnih tehnologij ter njihove odgovorne in varne uporabe; (iii) povečanje digitalnih kompetenc javnosti in zmanjševanje razlik med spoloma na tem področju; (iv) povečanje števila zaposlenih z digitalnimi kompetencami in razvoj digitalnega podjetništva. ZSDV naslavlja družbeno komponento digitalne preobrazbe in je postavil zavezo za to, da je spodbujanje digitalne vključenosti postalo obveznost vsakokratne oblasti. Digitalna vključenost prebivalstva je predpogoj družbenega razvoja. Da se poveča digitalna vključenost prebivalstva Slovenije, se že sedanje besedilo ZSDV usmerja predvsem v pridobivanje in krepitev digitalnih kompetenc in poznavanje prednosti digitalnih tehnologij in storitev. Doseganje ciljev digitalnega desetletja je odvisno od skupnih prizadevanj vseh držav članic.

S predlagano zakonsko spremembo se tako zasleduje tudi cilj okrepitve že postavljenih zavez ZSDV in postavitve nadaljnjih ukrepov v smeri, ki bo pripomogla k uresničitvi ciljev številnih strateških dokumentov in nadaljnjih nacionalnih in EU zavez. Aktualne smernice razvoja informacijske družbe pomenijo izziv za EU in posamezne države članice, kar je naslovljeno tako v EU kot nacionalnih strateških dokumentih. Nadaljnja posodobitev splošnega strateškega okvira digitalne preobrazbe bo določena v prihodnji strategiji Digitalna Slovenija 2030, ki bo združila vse sektorske strategije. Ima štiri stebre: (i) kompetence in ekosistem za digitalno vključenost, (ii) varne in trajnostne digitalne infrastrukture, (iii) digitalne tehnologije in digitalna preobrazba podjetij ter (iv) digitalizacija javnih storitev. Evropska komisija od leta 2014 tudi spremlja digitalni napredek držav članic in objavlja letna poročila o indeksu digitalnega gospodarstva in družbe (DESI). Skladno s slednjim Strategija o digitalni preobrazbi gospodarstva za obdobje 2021–2030 postavlja cilj do leta 2030 priti med prva 3 gospodarstva na DESI indeksu na področju uporabe naprednih digitalnih tehnologij, v skupni vrednosti indeksa pa na 5. mestu med državami članicami EU.

Glede na Indeks digitalnega gospodarstva in družbe 2022 (v nadaljevanju: DESI 2022) se Slovenija med sedemindvajsetimi članicami EU uvršča na skupno 11. mesto. Na področju človeškega kapitala se Slovenija po DESI 2022 uvršča na 17. mesto med 27 državami EU. Vsaj osnovne in nad-osnovne digitalne spretnosti in znanja so 50 % oziroma 20 % in zaostajajo za povprečjem EU, ki znaša 54 % oziroma 26 %. Delež ljudi z vsaj osnovnimi spretnostmi in znanji za ustvarjanje digitalnih vsebin v Sloveniji je enak povprečju EU, ki znaša 66 %. Delež zaposlenih strokovnjakov za IKT se je nekoliko povečal. Delež strokovnjakinj za IKT ostaja enak kot lani in

znaša 17 %, kar je pod povprečjem EU, ki znaša 19 %. Delež podjetij, ki zagotavljajo usposabljanje na področju IKT, znaša 26 %, kar je precej višje od povprečja EU, ki znaša 20 %. Raven diplomantov s področja IKT je enaka kot lani, kar nekoliko presega povprečje EU.

V poveztivosti je Slovenija med članicami EU uvrščena na 10. mesto. Slovenija je uspešna pri pokritosti gospodinjstev s fiksnim zelo visokozmogljivim omrežjem (SL: 72 %, EU: 70 %), precej višja od evropskega povprečja pa je predvsem razširjenost optike do prostorov (angleško Fibre to the Premises - FTTP) (SL: 72 %, EU: 50 %). Glede DESI 2022 Slovenija zaostaja z uvajanjem tehnologije 5G, kar je povezano tudi s tem, da je bila dražba za frekvenčne pasove v aprilu 2021. Na področju integracije digitalne tehnologije se Slovenija med članicami EU uvršča na odlično 9. mesto. Analiza statističnih podatkov razkriva, da je v Sloveniji vsekakor opazen učinek ukrepov iz zadnjih let. Boljša od EU povprečja je Slovenija na področju integracije digitalne tehnologije pri odstotku podjetij, ki uporabljajo e-račune (SL: 58 %, EU: 32 %), storitve v oblaku (SL: 38 %, EU: 34 %) in umetno inteligenco (SL: 12 %, EU: 8 %). Slovenija je manj uspešna pri uporabi velepodatkov. Glede deleža malih in srednje velikih podjetij z vsaj osnovno stopnjo digitalne intenzivnosti (SL: 55 %, EU: 55 %) dosegamo povprečje EU. Pri digitalnih javnih storitvah je Slovenija napredovala za dve mesti in trenutno zaseda 13. mesto. V Sloveniji 77 % uporabnikov interneta aktivno uporablja storitve e-vlade, v primerjavi s povprečno 65 % uporabnikov v EU. Pod povprečjem EU ostaja Slovenija pri javnih digitalnih storitvah, namenjenih posameznikom, medtem ko smo nad povprečjem pri storitvah, ki so namenjene podjetjem. Močno nad evropsko povprečje se je Slovenija dvignila tudi pri odprtih podatkih (SL: 92 %, EU: 81 %).

Podobno kot indeks DESI 2022 tudi Poročilo o razvoju 2022 Urada Republike Slovenije za makroekonomske analize in razvoj (UMAR) opozarja na največji izziv Slovenije na področju digitalne preobrazbe.

V Sloveniji je temeljna strategija na področju informacijske družbe postavljena s Strategijo Digitalna Slovenija 2020¹. Slednja ugotavlja, da je eden največjih primanjkljajev v Sloveniji prav področje usposobljenosti prebivalstva za vključitev v informacijsko družbo, kar narekuje pripravo in izvedbo številnih ukrepov za izboljšanje stanja na tem področju. Prihajajo izvorno digitalne generacije, ki so v osnovi vključene v digitalno družbo in imajo najmanj osnovna digitalna znanja. Zato že ta strategija navaja, da bo Slovenija šolski sistem prilagodila novim generacijam in potrebam, ki jih narekuje nova stvarnost digitalizirane družbe, z dopolnitvijo in prenovo kurikulumov, uvajanjem inovativnih digitalnih učnih okolij, metod in pedagoških praks ter s splošno intenzivno in inovativno uporabo IKT in interneta v pedagoških procesih, kar mora postati stalnica vsake dopolnitve ali prenove izobraževalnega sistema. Razvoj vključujoče digitalne družbe je pogoj za izrabo priložnosti, ki jih omogočajo IKT in internet za doseg splošnih družbenih in gospodarskih koristi in posledično za večjo konkurenčnost Slovenije v globalnem okolju. Razvoj novih, na IKT temelječih rešitev in storitev, namreč korenito posega v zahtevani kompetenčni profil za vključevanje na trg dela. V preteklem razvojnem obdobju skoraj ni bilo vlaganj v ukrepe, ki bi naslavljali tovrstne vrzeli na področju digitalne pismenosti, kar bo predvidoma naslavljala tudi prenovljena strategija Digitalna Slovenija 2030, ki je trenutno v postopku priprave. Nadaljnji razvojni dokument, ki nalaga večja vlaganja na področja, kjer ima Slovenija kritično maso znanja, kapacitet in kompetenc ter na katerih ima inovacijski potencial, je Slovenska strategija pametne specializacije oz. S4. Slovenija postopno postavlja v ospredje digitalno preobrazbo svojega gospodarstva in javnega sektorja, kot je razvidno iz njenega zakonodajnega in regulativnega okvira ter Načrta za okrevanje in odpornost. Strategija o digitalni preobrazbi gospodarstva za obdobje 2021–2030 (2), iz januarja 2022 je eden od reformnih ukrepov v Načrtu Slovenije za okrevanje in odpornost, ki je usklajen z digitalnimi ambicijami EU do leta 2030.

Z izvajanjem ukrepov spodbujanja digitalne vključenosti bo mogoče hitrejše napredovanje pri doseganju zastavljenih ciljev v okviru omenjenega nacionalnega in evropskega strateškega razvojnega načrtovanja. Gre za človeški kapital oziroma digitalna znanja in spretnosti in prav to področje je ena od ključnih prioritete Slovenije. S predlagano zakonsko novelo, z načrtovanimi

¹ <https://www.gov.si/assets/ministrstva/MJU/DID/Strategija-razvoja-informacijske-druzbe-2020.pdf>

² <https://www.gov.si/assets/ministrstva/MGRT/Dokumenti/DIPT/StrategijaDTG.pdf>

ukrepi, prihodnjo strategijo Digitalna Slovenija 2030 kot tudi z vsemi ostalimi projekti, ki se v Sloveniji že izvajajo, bo mogoče prispevati k izboljšanju rezultatov na obravnavanem področju.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Cilj priprave predloga zakona je zmanjševanje digitalnega razkoraka prebivalstva Republike Slovenije pri zagotavljanju polnega družbenega udejstvovanja, še posebej z ukrepom ustanovitve računalniškega sklada, ki bo skupaj s predlaganimi spremembami koncepta določanja ciljnih skupin bolj ciljno usmerjen, ažuren in bo kot tak tudi bolj učinkovit. Predlog zakona želi izboljšati veljavno zakonsko ureditev v segmentu, ko gre za že postavljeno ureditev ali pa je mogoče zagotoviti jasnejši in boljši način postavitve zakonskih rešitev in ukrepov, za katere se je v praksi pokazalo, da je to potrebno in mogoče.

2.2 Načela

Predlog zakona sloni na načelih, ki jih že postavlja ZSDV in so vodila tako pri načrtovanju kot za izvajanje predlaganih sprememb: načelo stopnjevitosti digitalnih kompetenc, načelo enakopravne dostopnosti in načelo ekonomičnosti, načelo mednarodne primerljivosti in načelo horizontalnosti in medresorskega sodelovanja. Hkrati predlog zakona postavlja izboljšave v smeri zagotavljanja večje nediskriminatornosti izvajanja ukrepov. Ob tem predlagani zakon zasleduje tudi načelo pravne varnosti z zagotavljanjem jasnosti in predvidljivosti nadaljnega zagotavljanja izvajanja zakonske ureditve za spodbujanje digitalne vključenosti prebivalstva ob zagotovitvi čim večjega gospodarskega razvoja.

2.3. Poglavitne rešitve

a) Predstavitev predlaganih rešitev:

Predlog zakona prinaša nujne spremembe veljavnega zakona, ki so potrebne zaradi odprave diskriminatornega stanja. Predvsem je spremenjen način določanja ciljnih skupin – te ne bodo več določene v predlogu zakona, temveč so v zakonu določeni le kriteriji, na podlagi katerih se določijo ciljne skupine ob upoštevanju strateških dokumentov in aktualnih statističnih podatkov. Bistvena novost, ki jo prinaša predlog zakona, je ustanovitev računalniškega sklada, iz katerega si bodo upravičenci, ki so v predlogu zakona navedeni po prednostnem vrstnem redu, lahko izposodili računalniško opremo.

b) Način reševanja:

Skladno z zgoraj zapisanim se s predlogom zakona zagotavlja zmanjševanje digitalnega razkoraka prebivalstva Republike Slovenije s postavitvijo izboljšave v smeri zagotavljanja večje nediskriminatornosti izvajanja ukrepov, še posebej z ukrepom ustanovitve računalniškega sklada, ki bo skupaj s predlaganimi spremembami koncepta določanja ciljnih skupin bolj ciljno usmerjen, ažuren in bo kot tak tudi bolj učinkovit. Obstoječi zakon se tako dopolnjuje in spreminja ob upoštevanju izkušenj ter stališč različnih deležnikov in stanja v praksi.

Zaradi upoštevanja predlaganega spremenjenega koncepta določanja ciljnih skupin, ki ne bodo več določene v samem zakonskem členu oziroma bodo v zakonu določeni zgolj kazalniki, na podlagi katerih bo vlada oziroma v prehodnem obdobju pristojni organ v okviru javnih razpisov določil ciljne skupine, se predvideva, da vlada pripravi dvoletni načrt spodbujanja digitalne vključenosti, ki ga sprejme pred iztekom obdobja predhodnega načrta spodbujanja. Prav tako je

za uveljavitev ukrepa računalniškega sklada s predlaganim zakonom predviden sprejem vladnih uredb, ki bodo podrobneje uredile izvajanje zakonskih določb glede upravljanja računalniškega sklada in dodeljevanja računalniške opreme v izposojno.

c) Normativna usklajenost predloga zakona:

Predlog zakona je usklajen z veljavno zakonodajo ter s splošno veljavnimi načeli mednarodnega prava in mednarodnimi pogodbami, ki obvezujejo RS. Predlog zakona ni predmet usklajevanja s pravnim redom EU.

2.4 Usklajenost predloga zakona samoupravnimi lokalnimi skupnostmi, civilno družbo in subjekti, ki so na poziv predlagatelja sodelovali pri pripravi predloga zakona

Osnutek predloga zakona je **od 14. 11. 2022 do 21. 11. 2022** v javni obravnavi. O javni obravnavi smo še posebej opozorili nekatere bistvene deležnike, resorje in organe ter lokalne skupnosti.

Rok za mnenja, pripombe in predloge v okviru javne obravnave še poteka.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Za izvajanje ukrepov so proračunska sredstva na voljo.

Z zakonom bodo nastale finančne posledice za državni proračun za (so)financiranje izvajanja ukrepov spodbujanja digitalne vključenosti, ki so po svojem obsegu odvisni od vsakokratnega državnega proračuna.

Na podlagi novele Zakona o spodbujanju digitalne vključenosti se lahko izvajajo ukrepi spodbujanja digitalne vključenosti, ki so po svojem obsegu odvisni od vsakokratnega državnega proračuna.

Sredstva za izvajanje predlagane novele zakona se zagotavljajo v finančnem načrtu Službe Vlade Republike Slovenije, pristojne za digitalno preobrazbo. Pravice porabe so v Spremembi proračuna RS za leto 2022 in v Sprejetem proračunu RS za leto 2023 in so načrtovane v finančnem načrtu Službe Vlade Republike Slovenije, pristojne za digitalno preobrazbo, in sicer 31.500.000,00 EUR za leto 2022 od tega je 28.810.000 EUR na proračunski postavki 221202 – izplačilo unovčenih digitalnih bonov v letu 2022 – ZSDV (skupna postavka FURS) in 22.501.609,00 EUR za leto 2023 na proračunski postavki 221016 – E-vključenost.

Za izvajanje ukrepov so na voljo proračunska sredstva (Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2022 in 2023 (ZIPRS2223) (Uradni list RS, št. 187/2021).

V spodnji preglednici so navedeni zneski, ki jih državni proračun predvideva za leti 2022 in 2023. Za leto 2024 so sredstva zagotovljena na evidenčnem projektu 1545-21-0003, šifra in naziv proračunske postavke 221016 e-vključenost v višini 16.280.000,00 EUR.

Ukrepi na podlagi novele Zakona o spodbujanju digitalne vključenosti se bodo izvajali s strani Službe Vlade Republike Slovenije, pristojne za digitalno preobrazbo, iz proračunskih postavk navedenih v tč. II.a poglavja 7.a gradiva predloga zakona.

Predlog novele zakona bo imel finančne posledice za državni proračun in sicer se bodo iz državnega proračuna izplačevale spodbude za dvig digitalne vključenosti.

Predlog novele zakona predvideva tudi vzpostavitev računalniškega sklada v okviru Javnega

štipendijskega, razvojnega, invalidskega in preživninskega sklada Republike Slovenije (v nadaljevanju: Sklad). Za potrebe izvajanja aktivnosti računalniškega sklada bosta zaposleni dve osebi. Presoja zagotovitve dodatnih zaposlitev oz. prerazporeditve zaposlenih bo izvedena v skladu z veljavnim Zakonom o izvrševanju proračuna RS za leti 2023 in 2024 ter sprejetimi sklepi Vlade RS o kadrovskega načrtih organov državne uprave.

Za namene izvajanja aktivnosti računalniškega sklada se:

- v letu 2023 predvidi 2 novo zaposlena ali prerazporeditev že zaposlenih,
- v letu 2024 in v naslednjih letih pa ohrani število zaposlenih na Skladu.

SDP / zaposleni na Skladu:

		t	t + 1	t + 2
	Kategorija/Leto	2022	2023	2024
1	Število zaposlitev kumulativno	0	2	2

Letni bruto II strošek plače na zaposlenega, skupaj s povračili stroškov in drugimi prejemki iz delovnega razmerja, znaša okvirno 35.000 EUR.

Služba Vlade Republike Slovenije, pristojna za digitalno preobrazbo, za leta od 2023 priskrbi redno proračunsko postavko v sklopu razreza proračuna na nivoju službe.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Sredstva za izvajanje ukrepov spodbujanja digitalne vključenosti so zagotovljena v sprejetem državnem proračunu na proračunski postavki 221016 – E-vključenost.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Predlog zakona ni predmet usklajevanja s pravnim redom EU.

Prikaz ureditve v pravnem redu EU

Države članice v zakonodaji EU spodbujanja digitalne vključenosti prebivalstva sicer ne urejajo neposredno. Posamezne države članice so že sprejele podlage za spodbujanje digitalne vključenosti, nekaj dokumentov s tega področja je tudi meddržavnih, številni dokumenti in strateške usmeritve so sprejeti v okviru EU.

Evropska komisija je v začetku leta 2020 predstavila strategijo "Evropa, pripravljena na digitalno dobo"³, s katero naj bi Evropa postala globalno pomembna igralka na digitalnem področju, in sicer ob ohranitvi visokih varnostnih in etičnih standardov. Pod okriljem nove strategije je Evropska komisija (v nadaljevanju: EK) objavila nadaljnje ključne dokumente, med drugimi Oblikovanje digitalne prihodnosti Evrope⁴ in Evropski program znanj in spretnosti za trajnostno

³ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age_en

⁴ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/shaping-europe-digital-future_sl

konkurenčnost⁵, socialno pravičnost in odpornost. Oblikovanje digitalne prihodnosti Evrope določa, da se bo Komisija v naslednjih petih letih osredotočila na tri ključne cilje za zagotovitev, da bodo digitalne rešitve, ob spoštovanju naših vrednot, Evropi pomagale na poti digitalne preobrazbe, ki deluje v korist ljudem: tehnologija, ki deluje za ljudi; pravično in konkurenčno gospodarstvo; odprta, demokratična in trajnostna družba. Evropski program znanj in spretnosti za trajnostno konkurenčnost, socialno pravičnost in odpornost za obdobje naslednjih petih let določa ambiciozne in merljive cilje v zvezi z izpopolnjevanjem (tj. izboljšanjem obstoječih znanj in spretnosti) in prekvalifikacijo (usposabljanjem v novih znanjih in spretnostih), tudi na področju digitalnih kompetenc.

Na najvišji politični ravni sta bila leta 2021 sprejeta Evropski steber socialnih pravic in Akcijski načrt za evropski steber socialnih pravic. Prvi določa 20 ključnih načel in pravic, ki so bistvenega pomena za pravične in dobro delujoče trge dela ter sisteme socialnega varstva, drugi pa načela pretvarja v konkretne ukrepe v korist državljanov in predlaga krovne cilje, ki naj bi jih EU dosegla do leta 2030. Med drugim določa, da "bi moralo vsaj 80 % oseb, starih od 16 do 74 let, imeti osnovna digitalna znanja in spretnosti, kar je predpogoj za vključevanje in udeležbo na trgu dela in v družbi v digitalno preoblikovani Evropi". Vizijo, cilje in možnosti za uspešno digitalno preobrazbo Evrope do leta 2030 je Evropska komisija marca 2021 predstavila v dokumentu Evropsko digitalno desetletje⁶ digitalni cilji za leto 2030, kjer je predlagan dogovor o sklopu digitalnih načel za hitro uvedbo pomembnih med-državnih projektov in pripravo zakonodajnega predloga, ki določa trden okvir upravljanja, za spremljanje napredka – digitalni kompas. Ta temelji na štirih glavnih točkah: digitalno usposobljeno prebivalstvo in visoko kvalificirani strokovnjaki na digitalnem področju; varne, učinkovite in trajnostne digitalne infrastrukture; digitalna preobrazba podjetij in digitalizacija javnih storitev. Kot cilja za leto 2030 med drugim določa vsaj 80 % prebivalstva med 16. in 74. letom starosti z vsaj osnovnimi digitalnimi spretnostmi in vsaj 20 milijonov zaposlenih v IKT v EU, z ravnovesjem med moškimi in ženskami. Septembra 2021 je Evropska komisija objavila predlog Sklepa Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi političnega programa "Pot v digitalno desetletje" do leta 2030, katerega namen je doseganje, pospeševanje in oblikovanje uspešne digitalne preobrazbe EU gospodarstva in družbe.

Evropska komisija že od leta 2014 spremlja digitalni napredek držav članic in objavlja letna poročila o indeksu digitalnega gospodarstva in družbe (DESI). Poročila vsako leto vsebujejo profile držav, ki vsaki od držav članic pomaga opredeliti področja za prednostno ukrepanje in tematska poglavja z analizo ključnih področij digitalne politike na ravni EU. Ob upoštevanju zadnjega DESI letnega poročila je za mednarodnopravni prikaz ureditve v izbranih treh pravnih sistemih držav članic EU v nadaljevanju podana ureditev v Kraljevini Nizozemski, Finski in Nemčiji ob spremljanju digitalnega napredka izbranih treh držav članic, kot je ta izkazan v DESI poročilu za leto 2022.

Prikaz ureditve v najmanj treh pravnih sistemih držav članic EU⁷

Posamezne države članice so že sprejele podlage za spodbujanje digitalne vključenosti, nekaj dokumentov s tega področja je tudi meddržavnih.

Kraljevina Nizozemska

⁵https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sl/ip_20_1196?fbclid=IwAR1TDKknjR3_Qmw1gZ5u_iSGuSziVdXdw8V1iMOm8BoDy5oUoNtH73Jt0IQ%2Fsmo

⁶ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/europes-digital-decade-digital-targets-2030_en

⁷ Prikaz ureditve v izbranih sistemih držav članic je povzet po gradivu predloga Zakona o spodbujanju digitalne vključenosti in poročilu o indeksu digitalnega gospodarstva in družbe za leto 2022 (DESI 2021)

Izzive digitalizacije in vključitve vseh Nizozemska med drugim naslavlja z dvema strateškima načrtoma: Digitalna strategija Nizozemske⁸ in Državna digitalna strategija – NL DIGIbeter⁹. Cilj obeh načrtov je zagotovitev možnosti sodelovanja v (digitalni) družbi slehernemu državljanu, kar je cilj tudi v Sloveniji. Na Nizozemskem ta cilj zasledujejo z uresničevanjem ukrepov na štirih področjih: 1. Prilagoditvijo javnih storitev na uporabniku prijazen način, 2. Pomočjo ljudem pri prehodu na digitalno, 3. Razlago, kaj se zgodi, ko preidemo na digitalno, 4. Sodelovanjem s podjetji in drugimi organizacijami. Leta 2020 je nizozemski parlament sprejel zakon o digitalni državni upravi¹⁰ (wet Digitale Overheid).

Statistični podatki Nizozemske razkrivajo, da je bil odstotek oseb z vsaj osnovnimi digitalnimi spretnostmi na Nizozemskem leta 2022 med najvišjimi v okviru vseh držav članic EU, in sicer 79 %. Glede na Indeks digitalnega gospodarstva in družbe 2022 (v nadaljevanju: DESI 2022) se Nizozemska med sedemindvajsetimi članicami EU uvršča na skupno 3. mesto. Na področju človeškega kapitala se Nizozemska po DESI 2022 uvršča na 2. mesto med 27 državami EU. Vsaj osnovne in nad-osnovne digitalne spretnosti in znanja so 79 % oziroma 52 % in prednjačijo nad povprečjem EU, ki znaša 54 % oziroma 26 %. Delež ljudi z vsaj osnovnimi spretnostmi in znanji za ustvarjanje digitalnih vsebin na Nizozemskem znaša 83 % in je tako tudi nad povprečjem EU, kjer znaša 66 %. Delež zaposlenih IKT strokovnjakov se je tudi po DESI 2022 zopet nekoliko povečal, iz 5,9 % na 6,7 % (EU povprečje znaša 4,5 %). Delež strokovnjakinj za IKT ostaja enak kot leto prej in znaša 18 %, kar je pod povprečjem EU, ki znaša 19 %. Delež podjetij, ki zagotavljajo usposabljanje na področju IKT, znaša 24 %, kar je precej višje od povprečja EU (20 %). Raven diplomantov s področja IKT se je tudi po DESI 2022 zopet nekoliko povečal, iz 3,1 % na 3,6 %, kar nekoliko presega povprečje EU (3,9%).

V povezljivosti je Nizozemska med članicami EU uvrščena na 2. mesto. Nizozemska je precej višja od evropskega povprečja tako pri pokritosti gospodinjstev s fiksnim omrežjem (N: 97 %, EU: 78 %), EU povprečje presega tudi pri razširjenosti optike (angleško Fibre to the Premises - FTTP) (N: 52 %, EU: 50 %). Glede na DESI 2022 podobno kot Slovenija tudi Nizozemska zaostaja z uvajanjem tehnologije 5G (N: 33 %, EU: 56 %). Na področju integracije digitalne tehnologije se Nizozemska med članicami EU uvršča na odlično 4. mesto. Slabša od EU povprečja je Nizozemska le npr. na področju integracije digitalne tehnologije pri odstotku podjetij, ki uporabljajo e-račune (N: 25%, EU: 32 %). Pri digitalnih javnih storitvah Nizozemska trenutno zaseda 4. mesto. Na Nizozemskem 92 % uporabnikov interneta aktivno uporablja storitve e-vlade, v primerjavi s povprečno 65 % uporabnikov v EU. Nad povprečjem EU ostaja Nizozemska tako pri javnih digitalnih storitvah, namenjenih posameznikom, kot tudi pri storitvah, ki so namenjene podjetjem. Močno nad evropsko povprečje se dviga Nizozemska tudi pri odprtih podatkih (N: 92 %, EU: 81 %).

Republika Finska

Že leta 2010 je na Finskem v veljavo vstopil zakon¹¹, ki vsakemu državljanu zagotavlja pravico do širokopasovnega dostopa do svetovnega spleta, medtem ko skušamo v Sloveniji gradnjo širokopasovnih omrežij na področjih, kjer ni tržnega interesa, spodbuditi s sofinanciranjem z javnimi sredstvi¹². V letu 2021 so se nordijski in baltski ministri, pristojni za digitalizacijo, v skupni

⁸ <https://www.nederlanddigitaal.nl/documenten/publicaties/2021/06/22/the-dutch-digitalisation-strategy-2021-eng>

⁹ <https://www.nldigitalgovernment.nl/wp-content/uploads/sites/11/2019/02/digital-government-agenda.pdf>

¹⁰ <https://www.digitaleoverheid.nl/nieuws/wet-digitale-overheid-aangenomen-door-tweede-kamer/>

¹¹ <https://www.finlex.fi/en/laki/kaannokset/2003/en20030393.pdf>

¹² <https://www.gov.si/teme/elektronske-komunikacije/>

izjavi¹³ zavzeli za odločne prihodnje ukrepe za spodbujanje digitalne vključenosti. Kot so zapisali, lahko digitalizacija, če se izvaja učinkovito, izboljša vključenost v družbo. Poudarili so, da tamkajšnje družbe temeljijo na demokraciji, enakosti, človeškem kapitalu in družbeni odgovornosti ter da je treba v luči digitalne preobrazbe poskrbeti, da bodo ta načela spoštovana tudi v prihodnje. Slovenija na področju digitalne vključenosti sicer aktivno sodeluje v okviru EU, ni pa vpeta v dodatne meddržavne projekte na tem področju.

Finska se po indeksu DESI že vrsto let uvršča med najuspešnejše države (DESI 2022: 1. mesto), ki je trenutno tudi najboljša med vsemi članicami EU na področju človeškega kapitala (Slovenija je na tem področju uvrščena na 11. mesto med vsemi članicami EU). Na področju človeškega kapitala se Finska po DESI 2022 uvršča na 1. mesto med 27 državami EU. Na Finskem ima vsaj osnovne digitalne kompetence 79 % državljanov (v EU: 54 %), 48 % državljanov ima več kot osnovne digitalne kompetence (v EU: 26 %). Delež zaposlenih IKT strokovnjakov tudi po DESI 2022 presega povprečje EU in znaša 7,4 % (EU povprečje znaša 4,5 %). Delež strokovnjakinj za IKT se je nekoliko povečal glede na leto prej in znaša 24 %, kar je nad povprečjem EU, ki znaša 19 %. Delež podjetij, ki zagotavljajo usposabljanje na področju IKT, znaša 38 %, kar je precej višje od povprečja EU (20 %). Raven diplomantov s področja IKT se je tudi po DESI 2022 zopet nekoliko povečal, iz 7,4 % na 7,5 %, kar pomembno presega povprečje EU (3,9%). S ciljem doseganja takšnih rezultatov je tamkajšnja vlada že leta 2010 predstavila poročilo z naslovom »Produktivna in inovativna Finska – digitalna agenda za leta 2011–2020¹⁴«, ki opredeljuje prihodnje cilje za razvoj informacijske družbe, skupaj z ukrepi, potrebnimi za njihovo doseganje. Ključni cilji so odpiranje dostopa do javnih podatkov in njihova učinkovita uporaba, spodbujanje k uporabniku usmerjenega razvoja storitev, zagotavljanje položaja starajočih se kot aktivnih državljanov in spodbujanje trajnostnega razvoja s prevzemanjem novih tehnologij.

V povezljivosti je Finska med članicami EU uvrščena na 8. mesto. Finska je nižje od evropskega povprečja pri pokritosti gospodinjestev s fiksnim omrežjem (F: 61 %, EU: 78 %), EU povprečja ne dosega tudi pri razširjenosti optike (angleško Fibre to the Premises - FTTP) (F: 52 %, EU: 50 %). Vendar glede na DESI 2022 pomembno prednjači z uvajanjem tehnologije 5G (F: 99 %, EU: 56 %). Na področju integracije digitalne tehnologije se Finska med članicami EU uvršča na odlično prvo mesto. Tudi pri digitalnih javnih storitvah Nizozemska zaseda odlično 2. mesto. Na Finskem 92 % uporabnikov interneta aktivno uporablja storitve e-vlade, v primerjavi s povprečno 65 % uporabnikov v EU. Nad povprečjem EU je Finska tako pri javnih digitalnih storitvah, namenjenih posameznikom, kot tudi pri storitvah, ki so namenjene podjetjem. Nad evropsko povprečje se dviga Finska tudi pri odprtih podatkih (F: 92 %, EU: 81 %).

Zvezna republika Nemčija

Področje digitalne vključenosti v Nemčiji naslavlja Nacionalna strategija digitalnih spretnosti 2025¹⁵, medtem ko je v Sloveniji v pripravi nov strateški dokument razvoja informacijske družbe. Trenutno je v veljavi Digitalna Slovenija 2020¹⁶. Nemška nacionalna strategija digitalnih spretnosti med cilji za ukrepanje prepoznava tudi podporo in usposabljanje nosilcev stalnega izobraževanja in usposabljanj za digitalni prehod. Med nemškimi nacionalnimi strategijami s področja digitalizacije je mogoče najti še digitalno strategijo tamkajšnjega ministrstva za izobraževanje in

¹³ <https://www.norden.org/en/declaration/common-statement-importance-promoting-digital-inclusion-central-part-digital>

¹⁴ <https://www.i-policy.org/2011/01/fi-national-digital-agenda-2011-2020-focuses-on-increasing-productivity-through-the-development-of-information-society.html>

¹⁵ https://www.bmas.de/SharedDocs/Downloads/EN/Topics/Initial-and-Continuing-Training/national-skills-strategy.pdf?__blob=publicationFile&v=7

¹⁶ <https://www.gov.si/assets/ministrstva/MJU/DID/Strategija-razvoja-informacijske-druzbe-2020.pdf>

raziskave¹⁷, objavljeno leta 2019, katere cilji so: okrepiti digitalno izobraževanje in usposabljanje, ustvariti znanje in inovacije iz podatkov, zagotoviti tehnološko suverenost in znanstveno vodstvo, ustvariti varnost in zaupanje ter živeti in delati bolje in bolj trajnostno. Ob tem ne gre pozabiti na Berlinsko deklaracijo¹⁸, katere podpisnica je sicer tudi Slovenija, katere namen je prispevati k digitalni preobrazbi, ki temelji na vrednotah, z obravnavanjem in končno krepitvijo digitalne participacije in vključenosti.

V začetku leta 2021 je v Nemčiji v veljavo stopil Zakon o digitalizaciji¹⁹, ki pa naslavlja predvsem področje digitalnega gospodarstva.

Nemčija se po indeksu DESI 2022 uvršča na 13. mesto med 27 državami EU, in je trenutno na področju človeškega kapitala uvrščena na 16. mesto. V Nemčiji ima vsaj osnovne digitalne kompetence 49 % državljanov (v EU: 54 %), 19 % državljanov ima več kot osnovne digitalne kompetence, kar je pod povprečjem držav članic EU (v EU: 26 %). Delež zaposlenih IKT strokovnjakov po DESI 2022 nekoliko presega povprečje EU in znaša 4,9 % (EU povprečje znaša 4,5 %). Delež strokovnjakinj za IKT se je nekoliko povečal glede na leto prej in znaša 19 %, kar je enako povprečju EU. Delež podjetij, ki zagotavljajo usposabljanje na področju IKT, znaša 24 %, kar je nekoliko višje od povprečja EU (20 %). Raven diplomantov s področja IKT tudi po DESI 2022 znaša 4,9 %, kar je malce nad povprečjem EU (3,9%). V povezljivosti je Nemčija med članicami EU uvrščena na odlično 4. mesto. Nemčija je višje od evropskega povprečja pri pokritosti gospodinjstev s fiksnim omrežjem (N: 82 %, EU: 78 %), EU povprečja ne dosega pri razširjenosti optike (FTTP) (N: 15%, EU: 50 %). Vendar glede na DESI 2022 pomembno prednjači z uvajanjem tehnologije 5G (N: 100 %, EU: 56 %). Na področju integracije digitalne tehnologije se Nemčija med članicami EU uvršča na 16. mesto (pod povprečjem EU). Tudi pri digitalnih javnih storitvah Nemčija zaseda le 18. mesto. V Nemčiji 55 % uporabnikov interneta aktivno uporablja storitve e-vlade, v primerjavi s povprečno 65 % uporabnikov v EU. Blizu povprečja EU je Nemčija tako pri javnih digitalnih storitvah, namenjenih posameznikom, kot tudi pri storitvah, ki so namenjene podjetjem. Nad evropsko povprečje se Nemčija dviga pri odprtih podatkih (N: 89 %, EU: 81 %).

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Zakon ne uvaja novih upravnih postopkov.

Ukrepi za spodbujanje se bodo tudi po predlaganem zakonu izvajali z uveljavljenimi metodami dodeljevanja sredstev (javni poziv, javni razpis, sklenitev neposrednih pogodb), promocija pa s postopki javnega naročanja. Tudi za izvajanje predlaganega ukrepa izposoje računalniške opreme iz računalniškega sklada, ki je tehnično in logistično zahtevno, predlagani zakon predvideva, da javni sklad z javnim razpisom izbere izvajalca za pripravo računalniške opreme za računalniški sklad in njeno shranjevanje ter dodeljevanje. Podrobnejša vsebina oziroma pravila javnega razpisa bodo po predlogu zakona določena z vladno uredbo. Prav tako bo z vladno uredbo določena količina in vrsta računalniške opreme, ki pripada posameznim upravičencem.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

¹⁷ <https://www.bildung-forschung.digital/digitalezukunft/de/unsere-ueberzeugungen/digitalstrategie-des-bmbf/die-digitalstrategie-des-bmbf/die-digitalstrategie-des-bmbf>

¹⁸ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/news/berlin-declaration-digital-society-and-value-based-digital-government>

¹⁹ https://www.bmwi.de/Redaktion/DE/Downloads/Gesetz/gwb-digitalisierungsgesetz-zusammenfassung.pdf?__blob=publicationFile&v=4

Predlog zakona ne bo imel posledic pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki

Neposredne in posredne posledice za okolje

Predlog zakona ima pozitivne posledice za okolje, še posebej se predvidevajo pozitivne posledice na področju ravnanja z odpadki. Zakon spodbuja ponovno oz. daljšo uporabo računalniške opreme, ki ima, zlasti ko gre za osebno računalniško opremo, relativno kratko življenjsko dobo. To pomeni, da ima priprava računalniške opreme za ponovno uporabo neposreden in pozitiven prispevek na okolje, ki je skladen tudi s cilji Uredbe o odpadni električni in elektronski opremi, ki s pravili ravnanja celotne verige subjektov življenjskega cikla (proizvajalec, distributer, končni uporabnik, izvajalec občinske gospodarske javne službe zbiranja določenih vrst komunalnih odpadkov, zbiralec, izvajalec priprave za ponovno uporabo in izvajalec obdelave) spodbuja omogočanje, da se med drugimi doseže cilj recikliranja in priprave za ponovno uporabo (zaslonov, monitorjev, računalnikov, opreme za zabavno elektroniko in podobno)²⁰. Tako bo predlagani zakon pripomogel tudi k uresničevanju ciljev strateških dokumentov iz drugih področij, usmeritvam EK, tako v okviru evropskega zelenega dogovora, kot tudi v okviru digitalne strategije in nove industrijske strategije za Evropo ter tudi k uresničevanju ciljev Resolucije o Dolgoročni podnebni strategiji Slovenije do leta 2050 (ReDPS50) (Uradni list RS, št. 119/21) idr.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo:

Predlagani zakon bo prispeval k preprečevanju morebitnih škodljivih posledic za gospodarstvo in bo z ukrepom računalniškega sklada še posebej prispeval k večji dostopnosti do izobraževanja, do trga dela, do storitev javnega sektorja in tako omilil negativne posledice na delovanje gospodarstva in celotne družbe, ki so oziroma bi lahko nastale zaradi možnih nadaljnjih omejitev poslovanja in siceršnjih interakcij prebivalstva.

6.4 Presoja posledic za socialno področje:

Predlog zakona bo imel pozitivne posledice za socialno okolje, saj spodbuja dostop do in k odgovorni in varni uporabi digitalnih tehnologij. Ob tem lahko predlog zakona pozitivno vpliva na zaposlenost in trg dela, saj zagotavljanje dostopa in vseživljenjsko učenje pomembno vplivata na zagotavljanje trajnejših zaposlitev, omogočata lažji prehod med zaposlitvami in pozitivno vplivata na zmanjševanje dolgotrajne brezposelnosti. Posredno dvig stopnje digitalne vključenosti celotnega prebivalstva omogoča pozitivne spremembe na vseh navedenih socialnih področjih, zlasti zaposlenosti, socialni vključenosti, zdravstvenem varstvu, velik potencial ima tudi za boljšo dostopnost do sodišč in učinkovitost upravnih in sodnih postopkov.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja:

Ukrepi iz predloga zakona bodo pripomogli k uresničevanju ciljev že sprejetih strateških dokumentov s področja digitalne vključenosti v skladu z evropskimi in nacionalnimi smernicami, med njimi: Oblikovanje digitalne prihodnosti Evrope in Evropski program znanj in spretnosti za trajnostno konkurenčnost, socialno pravičnost in odpornost, Evropski steber socialnih pravic in Akcijski načrt za evropski steber socialnih pravic idr. Z izvajanjem predlaganega zakona in

²⁰ Uredba o odpadni električni in elektronski opremi (Uradni list RS, št. 55/15, 47/16, 72/18, 84/18 – ZIURKOE in 108/20)

ukrepov spodbujanja digitalne vključenosti bo mogoče hitrejše napredovanje pri doseganju zastavljenih ciljev v okviru omenjenih evropskih strateških usmeritev in tudi pri doseganju ciljev v nacionalnih dokumentih razvojnega načrtovanja: Strategija razvoja Slovenije²¹, Strategija dolgožive družbe²², Digitalna Slovenija 2020 - Strategija razvoja informacijske družbe do 2020²³, Slovenska strategija pametne specializacije - S4²⁴, Slovenska industrijska strategija 2021-2030²⁵, Strategija digitalne transformacije gospodarstva²⁶ idr.

6.6 Presoja posledic za druga področja

/

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

Mehanizmi spremljanja učinkovitosti izvajanja ukrepov ter digitalne vključenosti prebivalstva so določeni že v ZSDV in so dodatno predvideni tudi s predlaganim zakonom: predvideno je, da vlada pripravi dvoletni načrt spodbujanja digitalne vključenosti, ki ga sprejme pred iztekom obdobja, za katerega je bil sprejet prejšnji načrt spodbujanja; tudi pri pripravi načrta vlada upošteva aktualne statistične podatke, ki jih objavljata Statistični urad Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: statistični urad) in Statistična služba Evropske unije EUROSTAT ter strateške dokumente Republike Slovenije in strateške dokumente Evropske unije.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

/

7. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA:

Javna objava na e-demokraciji 14. 11. 2022 s pozivom k predložitvi pripomb in predlogov.

8. PODATEK O DELEŽNIKIH, KI SO SODELOVALI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA, IN ZNESKU PLAČILA ZA TA NAMEN:

/

9. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES

- **dr. Emilija Stojmenova Duh**, ministrica za digitalno preobrazbo,
- **dr. Aida Kamišalić Latifić**, državna sekretarka v Službi Vlade RS za digitalno preobrazbo,
- **Tjaša Sobočan**, sekretarka v Službi Vlade RS za digitalno preobrazbo
- **dr. Tilen Gorenšek**, sekretar v Službi Vlade RS za digitalno preobrazbo.

²¹ https://www.gov.si/assets/vladne-sluzbe/SVRK/Strategija-razvoja-Slovenije-2030/Strategija_razvoja_Slovenije_2030.pdf

²² https://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/publikacije/kratke_analize/Strategija_dolgozive_druzbe/Strategija_dolgozive_druzbe.pdf

²³ <https://www.gov.si/assets/ministrstva/MJU/DID/Strategija-razvoja-informacijske-druzbe-2020.pdf>

²⁴ <https://www.gov.si/assets/vladne-sluzbe/SVRK/S4-Slovenska-strategija-pametne-specializacije/Slovenska-strategija-pametne-specializacije.pdf>

²⁵ <https://www.findinfo.si/download/razno/SIS-2021-2030-osnutek-16.9.2020.pdf>

²⁶ [StrategijaDTG.pdf \(gov.si\)](https://www.gov.si/assets/vladne-sluzbe/SVRK/StrategijaDTG.pdf)

II. BESEDILO ČLENOV

PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O SPODBUJANJU DIGITALNE VKLJUČENOSTI

1. člen

V Zakonu o spodbujanju digitalne vključenosti (Uradni list RS, št. 35/22) se v 5. členu za besedo »skupin« dodata vejica in besedilo »ki se določijo na podlagi kriterijev«.

2. člen

9. člen se spremeni tako, da se glasi:

»9. člen
(določitev ciljnih skupin)

(1) Ukrepi za spodbujanje so usmerjeni v povečanje digitalne vključenosti vseh prebivalcev Republike Slovenije, ki se v ciljne skupine smiselno oblikujejo po naslednjih kriterijih:

1. starosti in spolu,

2. izobrazbi,

3. statusu aktivnosti (kot so predšolski otroci, šoloobvezni otroci, dijaki srednjih šol, študenti višjih šol po predpisih o višjem strokovnem izobraževanju, študenti študijskih programov prve, druge in tretje stopnje po predpisih o visokem šolstvu, strokovni delavci v vzgoji in izobraževanju, strokovni delavci v višjih strokovnih šolah ter visokošolski učitelji, znanstveni delavci in visokošolski sodelavci, delovno aktivni in neaktivni odrasli po predpisih o urejanju trga dela (v nadaljnjem besedilu: odrasli), osebe, ki prejemajo pokojnino po predpisih o pokojninskem zavarovanju ali od tujega nosilca pokojninskega zavarovanja (v nadaljnjem besedilu: upokojenci) in invalidi, kot jih opredeljujejo predpisi o izenačevanju možnosti invalidov (v nadaljnjem besedilu: invalidi),

4. stopnji urbanizacije območja, v katerem imajo prebivalci stalno ali začasno prebivališče,

5. višini dohodka.

(2) Pristojni organ ciljne skupine določi v načrtu spodbujanja digitalne vključenosti iz 11. člena tega zakona na podlagi kriterijev iz prejšnjega odstavka.

(3) Pristojni organ ciljne skupine določi na podlagi predhodno izvedene analize o obstoju manj ugodnega položaja posamezne skupine na področju digitalnih kompetenc v skladu z zakonom, ki ureja varstvo pred diskriminacijo.«.

3. člen

10. člen se črta.

4. člen

Prvi odstavek 11. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(1) Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) pripravi dvoletni načrt spodbujanja digitalne vključenosti, ki ga sprejme pred iztekom obdobja, za katerega je bil sprejet prejšnji načrt spodbujanja. Pri pripravi načrta vlada upošteva aktualne statistične podatke, ki jih objavlja Statistični urad Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: statistični urad) in Statistična služba Evropske unije EUROSTAT ter strateške dokumente Republike Slovenije in strateške dokumente Evropske unije.«.

Za prvim odstavkom se doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) Pristojni organ pri identificiranju potreb po statističnih podatkih s področja digitalne vključenosti redno sodeluje s statističnim uradom.«.

V dosedanjem drugem odstavku, ki postane tretji odstavek, se v prvem stavku za besedo »skupine« dodata vejica in besedilo »ki se določijo na podlagi kriterijev«.

Dosedanji tretji in četrti odstavek postaneta četrti in peti odstavek.

5. člen

Prvi odstavek 12. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(1) Ukrepi za spodbujanje so:

- subvencije za dvig digitalnih kompetenc,
- sooblikovanje politik resornih ministrstev,
- podpora ali izvedba izobraževalnih in promocijskih kampanj,
- digitalni bon,
- izposoja računalniške opreme iz računalniškega sklada.«.

6. člen

14. člen se spremeni tako, da se glasi:

»14. člen

(subvencije za dvig digitalnih kompetenc)

(1) Pristojni organ lahko dodeli subvencije za dvig kakovosti izvedbe javno veljavnih izobraževalnih in študijskih programov od predšolske do vključno visokošolske ravni vzgoje in izobraževanja, drugih javno veljavnih programov ter neformalnih izobraževalnih programov za:

- pridobivanje in krepitev osnovnih digitalnih kompetenc,
- spodbujanje zanimanja za digitalne tehnologije, njihovo razumevanje ter odgovorno in varno uporabo,
- pridobivanje in krepitev zahtevnejših ali strokovnih digitalnih kompetenc ter
- dvig kompetenc podjetnosti v povezavi z digitalnimi tehnologijami in razvojem podjetništva, temelječega na digitalnih kompetencah.

(2) Subvencije lahko pristojni organ podeli za izvajanje programov za pridobitev pedagoško-andragoške izobrazbe oseb, ki nameravajo izvajati vzgojno-izobraževalno delo na področju digitalnih tehnologij in kompetenc.

(3) Subvencije lahko pristojni organ podeli za vzpostavitev in delovanje klicnih in drugih centrov za pomoč uporabnikom ter drugih projektov, katerih namen je pomoč pripadnikom vseh ciljnih skupin, določenih na podlagi kriterijev iz 9. člena tega zakona pri praktični uporabi osnovnih in zahtevnejših digitalnih kompetenc.

(4) Subvencije lahko pristojni organ podeli za nakup pravic za uporabo digitalnega šolskega učnega in knjižničnega gradiva, licenčnih programov namenjenih premostitvi specifičnih učnih težav ali posameznikovih primanjkljajev, licenčnih programov in računalniške opreme namenjene nadomestni komunikaciji ali računalniške opreme, ki nadomešča običajne načine dela z računalnikom za ciljne skupine, določene na podlagi kriterijev iz 9. člena tega zakona.

(5) Subvencije lahko pristojni organ podeli za razvoj rešitev in programov, ki izboljšujejo dostopnost digitalnih orodij in digitalnih vsebin za invalide ali otroke s posebnimi potrebami po zakonu, ki ureja usmerjanje otrok s posebnimi potrebami.

(6) Za nakup računalniške opreme lahko pristojni organ podeli subvencije nevladnim organizacijam, namenjenim združevanju starejših, spodbujanju medgeneracijskega sodelovanja in vseživljenjskega učenja, invalidskim organizacijam, nevladnim organizacijam, ki delujejo na področju otrok s posebnimi potrebami ter reprezentativnim socialnim partnerjem na ravni države«.

7. člen

Na koncu drugega odstavka 15. člena se doda besedilo, ki se glasi:

»V javnem razpisu se lahko določi, da za subvencijo lahko kandidirajo samo določene skupine oseb iz prejšnjega stavka.«.

V petem odstavku se črta prva alineja.

Za sedmim odstavkom se doda nov osmi odstavek, ki se glasi:

»(8) Ne glede na določbe prejšnjega člena in prvega odstavka tega člena lahko minister, pristojen za digitalno preobrazbo, javnim izobraževalnim zavodom dodeli sredstva za nakup računalniške opreme za spodbujanje digitalne vključenosti iz tega zakona brez izvedbe postopka javnega razpisa.«.

8. člen

V 17. členu se za drugim odstavkom doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Pristojni organ lahko podeli subvencije za izvedbo projektov vsebinskih mrež nevladnih organizacij za dejavnosti informiranja, svetovanja, izobraževanja, raziskovanja, zagovorništva mreženja, promocije in podpore v korist vseh nevladnih organizacij na področju uporabe in razvoja digitalnih tehnologij in digitalnih kompetenc.«.

Dosedanji tretji odstavek postane četrti odstavek.

9. člen

V prvem odstavku 18. člena se besedilo »ali delom ciljnih skupin iz 2. do 5. in 7. do 9. točke« nadomesti z vejico in besedilom »ki se določijo na podlagi kriterijev iz 9. člena«.

Četrti odstavek se spremeni tako da se glasi:

»(4) Pri določitvi vrednosti digitalnega bona (višina dobroimetja) se upoštevajo višina razpoložljivih sredstev, predvideno število upravičencev in vrednost računalniške opreme ali cena izobraževalnih programov za pridobitev digitalnih kompetenc, za nakup katere je mogoče digitalni bon unovčiti.«.

V desetem odstavku se v prvi alineji črta besedilo »- če je digitalni bon namenjen ciljnim skupinam iz 2. do 4. točke 9. člena tega zakona«, v drugi alineji se črta besedilo »- če je digitalni bon namenjen ciljni skupini iz 5. točke 9. člena tega zakona«, v tretji alineji se črta besedilo »- če je digitalni bon namenjen ciljni skupini iz 8. točke 9. člena tega zakona«, v četrti alineji pa se črta besedilo »- če je digitalni bon namenjen ciljnim skupinam iz 7. ali 9. točke 9. člena tega zakona«.

10. člen

V drugem odstavku 23. člena se črta besedilo »in analizo digitalne vključenosti iz 10. člena tega zakona«.

11. člen

Za 23. členom se dodajo novi 23.a do 23.d člen, ki se glasijo:

»23.a člen

(računalniški sklad)

(1) Za zagotavljanje računalniške opreme državljanom Republike Slovenije s stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji in tujcem, ki imajo dovoljenje za stalno prebivanje v Republiki Sloveniji, se ustanovi računalniški sklad.

(2) Računalniški sklad je mehanizem, ki zagotavlja dostop do računalniške opreme upravičencem iz 23.c člena tega zakona.

(3) Z računalniškim skladom iz prvega odstavka tega člena upravlja Javni štipendijski, razvojni, invalidski in preživninski sklad Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: javni sklad).

(4) Sredstva za delovanje računalniškega sklada se zagotovijo iz državnega proračuna in s prejetimi donacijami tujih in domačih pravnih ter fizičnih oseb.

(5) Ne glede na določbe zakona, ki ureja ravnanje s stvarnim premoženjem države in samoupravnih lokalnih skupnosti, državni organi, razen ministrstva, pristojnega za izobraževanje, in samoupravne lokalne skupnosti delujočo računalniško opremo, katere knjigovodska vrednost je nič in je izločena iz uporabe, brezplačno odsvojijo v last javnega sklada.

(6) Za računalniško opremo iz prejšnjega odstavka se šteje namizni računalnik s pripadajočo opremo (monitor, tipkovnica, miška ipd.), prenosni računalnik, tablični računalnik, varnostno in tehnično neoporečni zunanji in notranji disk, grafične kartice, bralno pisalni pomnilnik (RAM), brajeva vrstica, komunikator in ostala specializirana računalniška oprema namenjena uporabnikom s posebnimi potrebami.

(7) Javni sklad v okviru upravljanja računalniškega sklada zagotavlja tudi računalniško opremo, prilagojeno potrebam uporabnikov invalidov.

(8) Vlada z uredbo podrobneje uredi upravljanje računalniškega sklada in način uresničevanja pravice do izposoje računalniške opreme iz računalniškega sklada. Z uredbo vlada določi tudi količino in vrsto opreme, do katere so upravičene osebe iz prvega odstavka 23.c člena tega zakona.

23.b. člen

(izbor izvajalca na javnem razpisu)

Za izvajanje logističnih, strokovnih in tehničnih nalog računalniškega sklada lahko javni sklad izbere izvajalca v skladu z določili zakona, ki ureja javno naročanje.

23.c. člen
(upravičenci)

(1) Javni sklad računalniško opremo dodeljuje po prednostnem vrstnem redu naslednjim skupinam upravičencev iz prvega odstavka 23.a člena tega zakona:

1. upravičenci do denarne socialne pomoči, varstvenega dodatka ali izredne denarne socialne pomoči po zakonu, ki ureja socialnovarstvene prejemke, upravičenci do otroškega dodatka do vključno 6. dohodkovnega razreda po zakonu, ki ureja starševsko varstvo in družinske prejemke, in zakonu, ki ureja uveljavljanje pravic iz javnih sredstev, upravičenci do državne štipendije po zakonu, ki ureja štipendiranje, in zakonu, ki ureja uveljavljanje pravic iz javnih sredstev,
2. otroci s posebnimi potrebami po zakonu, ki ureja usmerjanje otrok s posebnimi potrebami,
3. osebe s statusom invalida po zakonu, ki ureja socialno vključevanje invalidov;
4. osebe, ki prejemajo pokojnino po predpisih o pokojninskem zavarovanju ali od tujega nosilca pokojninskega zavarovanja.

(2) Za upravičenca iz 1. točke prejšnjega odstavka se šteje, kdor je v obdobju enega leta pred oddajo vloge na javni poziv z odločbo pridobil pravico iz javnih sredstev.

(3) Če je upravičenec iz prvega odstavka tega člena mladoletna oseba ali polnoletna oseba, postavljena pod skrbništvo, upravičenost za mladoletno osebo uveljavljajo starši ali zakoniti zastopnik, za polnoletno osebo, ki je postavljena pod skrbništvo, pa skrbnik.

23.č. člen
(uveljavljanje pravice)

(1) Javni sklad objavi javni poziv za predložitev vlog za dodelitev računalniške opreme v izposajo.

(2) Če javni sklad v okviru posameznega javnega poziva prejme več vlog upravičencev, kot je na voljo računalniške opreme, oblikuje prednostni vrstni red glede na skupine upravičencev iz prvega odstavka 23.c člena tega zakona. Znotraj posamezne prednostne skupine se prednostni vrstni red oblikuje glede na časovni vrstni red oddanih vlog.

23.d člen
(evidenca in varstvo osebnih podatkov)

(1) Ne glede na določbe zakona, ki ureja javni sklad, javni sklad vzpostavi, vodi, vzdržuje in nadzoruje tudi evidenco upravičencev do izposoje računalniške opreme.

(2) Evidenca iz prejšnjega odstavka vsebuje naslednje podatke upravičenca iz prvega odstavka 23.c člena tega zakona:

- osebno ime,
- rojstne podatke (dan, mesec, leto in kraj),
- enotno matično številko občana,
- davčno številko, če je upravičencu dodeljena,
- naslov (stalnega, začasnega) prebivališča,
- podatek, na podlagi katere točke prvega odstavka 23.c. člena tega zakona se uveljavlja upravičenost do izposoje računalniške opreme.

(3) Javni sklad lahko brezplačno pridobiva osebne podatke iz obstoječih zbirk osebnih podatkov od naslednjih upravljavcev:

- ministrstva, pristojnega za družino in socialne zadeve ter centrov za socialno delo – podatke o upravičenosti do prejemkov iz 1. točke prvega odstavka 23.c. člena tega zakona,
- Zavoda Republike Slovenije za šolstvo – podatke o izdanih odločbah o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami iz 2. točke prvega odstavka 23.c. člena tega zakona,
- Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Republike Slovenije – podatke o prejemanju pokojnine in statusu invalida.«.

12. člen

Prvi odstavek 29. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(1) Vlada izda predpis iz petega odstavka 11. člena tega zakona v enem letu od uveljavitve tega zakona.«.

13. člen

Prvi odstavek 30. člena se črta.

Dosedanji drugi odstavek, ki postane prvi odstavek, se spremeni tako, da se glasi:
»(1) Prvi načrt spodbujanja digitalne vključenosti vlada sprejme do 31. marca 2024.«.
Dosedanji tretji odstavek postane drugi odstavek.

PREHODNE DOLOČBE

14. člen

Do sprejetja prvega načrta spodbujanja digitalne vključenosti iz 11. člena zakona ciljne skupine določi pristojni organ v javnem razpisu za podelitev subvencij oziroma v predpisu iz 22. člena zakona v skladu s tretjim odstavkom 9. člena zakona na podlagi kriterijev iz prvega odstavka 9. člena zakona.

15. člen

Javni sklad vzpostavi računalniški sklad najpozneje do 1. septembra 2023.

16. člen

Vlada v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona izda predpis iz osmega odstavka 23.a člena zakona.

KONČNA DOLOČBA

17. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITVE

OBRAZLOŽITVE ČLENOV

K 1. členu

Sprememba 5. člena ZSDV je potrebna zaradi uskladitve s predlaganimi spremembami 9. člena. Ker ciljne skupine v skladu s predlogom zakona ne bodo več določene v samem zakonu oziroma bodo v zakonu določeni zgolj kriteriji, na podlagi katerih bo Vlada oziroma v prehodnem obdobju pristojni organ v okviru javnih razpisov določil ciljne skupine, je potrebno tudi 5. člen ZSDV ustrezno preoblikovati na način, da le-ta upošteva spremenjen koncept določanja ciljnih skupin.

K 2. členu

Predlagana sprememba 9. člena ZSDV prinaša spremenjen koncept določanja ciljnih skupin. V okviru izvajanja ZSDV se je namreč izkazalo, da določitev ciljnih skupin na način iz 9. člena ZSDV lahko vodi do neenake obravnave, ki je sporna z vidika spoštovanja z ustavo zavarovanih pravic, do česar sta se opredelila tako Varuh človekovih pravic in Zagovornik načela enakosti. 9. člen ZSDV namreč določa zaokrožene ciljne skupine, ki predstavljajo posamezno skupino prebivalstva, ne upoštevajo pa specifičnih značilnosti posameznikov znotraj te skupine (npr. njihovega socialnega/dohodkovnega statusa). V skladu s predlogom člena se v predlogu spremenjenega 9. člena določajo zgolj kriteriji, na podlagi katerih bo Vlada v načrtu spodbujanja digitalne vključenosti določila ciljne skupine. S spremenjenim konceptom bo mogoče doseči, da bodo ukrepi, ki jih predvideva zakon, bolj ciljno usmerjeni, ažurni in bodo tako tudi bolj učinkoviti. Zaradi zagotavljanja skladnosti z Zakonom o varstvu pred diskriminacijo (Uradni list RS, št. 33/16 in 21/18 – ZNOrg) je dodana zahteva, da se za namen določanja ciljnih skupin izvede analiza o obstoju manj ugodnega položaja posamezne skupine v primerjavi s splošno populacijo, torej da se identificira, katera skupina prebivalstva je v manj ugodnem položaju na področju digitalnih kompetenc in je iz tega naslova potrebna intervencija države.

K 3. členu

Predlog člena predvideva črtanje 10. člena ZSDV, ki ureja analizo digitalne vključenosti. Priprava analize digitalne vključenosti na način, predviden v 10. členu ZSDV, v praksi ni izvedljiva iz več razlogov (npr. statistični podatki se ne vodijo na ravni celotnega prebivalstva, metodologija za merjene digitalne vključenosti še ni razvita, DESI indeks ne meri konkretno digitalne vključenosti). Ob tem je potrebno poudariti, da tudi primerjalno druge države članice EU takšnih analiz ne predvidevajo. Glede na navedeno se predlaga črtanje člena o analizi digitalne vključenosti, ob pripravi načrta spodbujanja digitalne vključenosti pa se bo upoštevalo aktualne statistične dokumente ter podatke in strateške dokumente Republike Slovenije ter Evropske unije.

K 4. členu

Kot je pojasnjeno v obrazložitvi k predlogu 3. člena, predlog zakona ne predvideva več priprave analize digitalne vključenosti. Glede na navedeno se predlaga sprememba določbe o načrtu spodbujanja digitalne vključenosti na način, da se pri pripravi načrta namesto analize upošteva aktualne statistične podatke in strateške dokumente. Služba Vlade RS za digitalno preobrazbo kot pristojni organ redno sodeluje s SURS-om glede pridobivanja ključnih statističnih podatkov, ki so podlaga za pripravo načrta spodbujanja. Sprememba v novem tretjem odstavku je potrebna zaradi spremenjenega koncepta določanja ciljnih skupin (glej obrazložitev k 2. členu predloga).

K 5. členu

Predlog člena dodaja nov ukrep za spodbujanje digitalne vključenosti, in sicer možnost izposoje računalniške opreme iz računalniškega sklada za upravičene skupine prebivalstva.

K 6. členu

Predlagana dopolnitev 14. člena se fokusira na spremembe glede spodbud podpornemu okolju izobraževalnega sektorja za dvig digitalnih kompetenc. S tem namenom predvideva širšo opredelitev področij izobraževalnih vsebin, ki ne omejuje izvedbe različnih oblik izobraževanj.

Licenčni programi in računalniška oprema, namenjeni nadomestni komunikaciji - otroci s posebnimi potrebami, ki ne morejo komunicirati drugače kot prek nadomestne komunikacije, tako

dobijo priložnost, da pridobijo subvencijo za nakup npr. tabličnega računalnika s programsko opremo, ki se odziva na pogled ali glas.

Pri petem odstavku 14. člena, ki opredeljuje »podelitev subvencije za razvoj rešitev in programov, ki izboljšujejo dostopnost digitalnih orodij in digitalnih vsebin za invalide«, se za namen varstva pred diskriminacijo doda kategorija skupine otrok s posebnimi potrebami do 18. leta starosti v skladu z zakonom, ki ureja usmerjanje otrok s posebnimi potrebami.

Iz podobnih razlogov, navedenih v petem odstavku, pri šestem odstavku 14. člena širimo nabor možnih prejemnikov z vključitvijo nevladnih organizacij, ki delujejo na področju otrok s posebnimi potrebami in se morebiti ne uvrščajo med invalidske organizacije.

K 7. členu

Predlagana dopolnitev drugega odstavka 15. člena ZSDV omogoča pristojnemu organu bolj ciljno usmerjeno načrtovanje dodeljevanja subvencij osebam iz drugega odstavka tega člena. Z možnostjo ciljno usmerjenega dodeljevanja subvencij bo mogoče cilje, ki jih predvideva ZSDV tudi lažje doseči, saj so osebe iz drugega odstavka tega člena na različnih stopnjah digitalne zrelosti. Poleg tega so posamezne osebe iz drugega odstavka tega člena že upravičenci za dodeljevanje subvencij po drugih zakonih oz. v sklopu drugih resornih ministrstev.

Predlog novega osmega odstavka omogoča tudi neposredno dodeljevanje sredstev za nakup računalniške opreme za spodbujanje digitalne vključenosti javnim izobraževalnim zavodom, s čimer težimo k pospeševanju digitalne preobrazbe kot tudi digitalne vključenosti na področju izobraževanja in hkrati zagotavljamo učinkovito porabo morebitnih neporabljenih sredstev pristojnega organa.

K 8. členu

Pandemija COVID-19 je korenito spremenila vlogo in dožemanje digitalnih tehnologij v družbi ter razkrila ranljivosti digitalnega prostora v Sloveniji. Med pandemijo veliko šolarjev predvsem iz socialno šibkih družin ni imelo računalnikov za učenje na daljavo in/ali dostopa do interneta, starejši v DSO-jih niso imeli komunikacijskih naprav za pogovore na daljavo, ranljive skupine prebivalstva pa ne računalnikov in kompetenc za delo od doma in za vključevanje v skupine za samopomoč. Nevladne organizacije so v času pandemije COVID-19 z izvajanjem različnih programov razdeljevanja računalniške opreme, izobraževalnih programov za uporabo IKT, razdeljevanjem materialne pomoči ipd. pomembno dopolnile vlogo javnega sektorja pri zmanjšanju negativnih posledic pandemije. Ker imajo neposreden stik z različnimi skupinami prebivalstva, zlasti z ranljivimi skupinami (socialno šibki, starejši), poznajo njihove potrebe in so zato pomemben deležnik digitalne preobrazbe. Za dodatno krepitev prispevka nevladnih organizacij k digitalni preobrazbi je smiselno razvijati podporno okolje za nevladne organizacije, torej vsebinske mreže NVO. Vsebinske mreže NVO usklajujejo mnenja nevladnih organizacij, zagotavljajo informiranje za nevladne organizacije in so lahko pomemben zaveznik resorjev pri pripravi kakovostnih ukrepov. Skladno z drugim odstavkom 23. člena ZNOrg ministrstva na področjih, za katera so pristojna, financirajo tudi razvoj podpornega okolja za razvoj nevladnih organizacij. Dopolnitev 17. člena omogoča pristojnemu organu krepitev podpornega okolja.

K 9. členu

Predlagane spremembe v prvem in desetem odstavku 18. člena so redakcijske narave in so potrebne zaradi spremenjenega koncepta določanja ciljnih skupin v skladu s spremenjenim 9. členom zakona.

Predlagana sprememba četrtega odstavka ne predvideva več omejitve vrednosti digitalnega bona zaradi uvedbe vavčerjev kot mehanizma za dodeljevanje subvencij. Pri določanju vrednosti digitalnega bona oz. sopomenke vavčerja se upoštevajo višina razpoložljivih sredstev, predvideno število upravičencev in vrednost računalniške opreme ali cena izobraževalnih programov za pridobitev digitalnih kompetenc, za nakup katere je mogoče digitalni bon unovčiti. Tovrstna sprememba bo omogočila hitrejšo ter učinkovitejšo dodeljevanje subvencij, s čimer se bo povečala tudi uspešnost doseganja ciljev kot tudi povečanja digitalne vključenosti.

K 10. členu

Predlagane spremembe so redakcijske narave in so potrebne zaradi spremenjenega koncepta določanja ciljnih skupin v skladu s spremenjenim 9. členom zakona.

K 11. členu

Poglavitna novost, ki jo prinaša predlog zakona, je ustanovitev računalniškega sklada, ki bo omogočal izposojno računalniške opreme posameznim skupinam prebivalstva. Zainteresirana javnost in tudi državni organi, med drugim Varuh človekovih pravic in Zagovornik načela enakosti, opozarjajo na diskriminatornost podeljevanja digitalnih bonov na način predviden z digibonom 22. Ta namreč ne ločuje med upravičenci, ki nimajo digitalnih kompetenc, tistimi, ki imajo zgolj osnovne ter tistimi, ki imajo naprednejše oz. strokovne digitalne kompetence.

Trenutna ureditev ZSDV določa zgolj zaokrožene ciljne skupine, ki so upravičene do digibona 22, ne upošteva pa specifičnih značilnosti posameznikov znotraj te skupine (npr. njihovega socialnega/dohodkovnega statusa ter obstoječe ravni digitalnih kompetenc).

Računalniški sklad kot ukrep tako naslavlja zmanjševanje digitalnega razkoraka, to je razkoraka med posameznimi skupinami prebivalstva v odnosu tako do priložnosti posameznika kot tudi dostopnosti do informacijsko komunikacijskih tehnologij (IKT). Skupaj s predlaganimi spremembami 9. člena ZSDV (glej zgoraj) bo računalniški sklad kot ukrep bolj ciljno usmerjen, ažuren in bo kot tak tudi bolj učinkovit, kakor trenutna ureditev ZSDV.

Določbe glede računalniškega sklada so urejene v predlogu 23.a do 23.d člena.

Zaradi racionalne porabe javnih sredstev in učinkovitega ter hkrati čim prejšnjega začetka izvajanja zakonskih določb glede računalniškega sklada se za njegovo izvajanje ne predlaga ustanovitve nove institucionalne oblike (npr. novega javnega sklada za področje digitalne vključenosti), temveč se naloge poverjajo obstoječemu Javnemu štipendijskemu, razvojnemu, invalidskemu in preživitinskemu skladu Republike Slovenije. Sredstva za delovanje sklada se bodo zagotovila v okviru državnega proračuna in s prejetimi donacijami domačih in tujih fizičnih pravnih oseb (finančne donacije oziroma donacije računalniške opreme). Velik potencial za zagotavljanje ustreznega nabora računalniške opreme, ki jo bo možno dodeljevati upravičencem, predstavlja odslužena, a še vedno delujoča računalniška oprema, s katero razpolagajo državni organi in samoupravne lokalne skupnosti. Glede na navedeno se s petim odstavkom 23.a člena predlaga odstop od systemskega zakona, ki ureja ravnanje s stvarnim premoženjem države in samoupravnih lokalnih skupnosti, to je Zakon o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti (Uradni list RS, št. 11/18 in 79/18). Tako bi državni organi in samoupravne lokalne skupnosti, z izjemo ministrstva, pristojnega za izobraževanje, delujočo računalniško opremo, katere knjigovodska vrednost je nič in je izločena iz uporabe, brezplačno odsvojili v last javnega sklada, in ne bi bili podvrženi siceršnjim postopkom za odsvojitve premičnega premoženja v lasti države in samoupravnih lokalnih skupnosti. Izjema za ministrstvo, pristojno za izobraževanje, je določena, ker to že v skladu z ustaljeno prakso svojo odsluženo opremo ponuja šolam. Zaradi zagotavljanja ustrezne opreme upravičencem, ki imajo zaradi svoje oviranosti prilagojene potrebe, mora biti del opreme računalniškega sklada prilagojen potrebam invalidov. Podrobneje se bo upravljanje računalniškega sklada in način uresničevanja pravic do izposoje računalniške opreme uredilo z vladno uredbo.

Ker bo priprava računalniške opreme, njeno shranjevanje in dodeljevanje tehnično in logistično zahtevno, javni sklad pa za to nima na voljo ustrezno usposobljenih strokovnjakov, se v predlogu 23.b člena predlaga, da lahko javni sklad za izvajanje logističnih, strokovnih in tehničnih nalog (npr. ustrezno programiranje/predelava računalniške opreme, shranjevanje računalniške opreme in dodeljevanje opreme, ki mora biti regionalno porazdeljeno) z javnim naročilom v skladu z določili zakona, ki ureja javno naročanje, izbere izvajalca.

Natančnejša pravila v zvezi z izposojno računalniške opreme, količino ter vrsto računalniške opreme, ki pripada posameznim upravičencem, bodo določena z vladno uredbo. Ta bo npr. določila tudi, kaj zajema računalniška postaja, kakšna bodo pravila, ko bo znotraj ene družine več upravičencev ipd.

Predlog 23.c člena določa prednostne skupine upravičencev. Računalniško opremo je treba najprej zagotoviti najbolj ranljivim skupinam prebivalstva, ki so socialno ogroženi in si sami s svojimi sredstvi ne morejo priskrbeti računalniške opreme, ki jo potrebujejo za polno udejstvovanje v družbi. Upravičenci iz prve skupine so do opreme upravičeni, če so bili kadar koli v zadnjem letu pred oddajo vloge upravičeni do katere izmed navedenih pravic iz javnih sredstev. Javni sklad bo opremo dodeljeval po prednostnem vrstnem redu, torej najprej vlagateljem iz prve skupine, nato vlagateljem iz druge skupine in tako naprej glede na trenutno razpoložljivost opreme. V primeru, da bo znotraj določene skupine upravičencev več vlog kot razpoložljive opreme, se bo upošteval časovni vrstni red oddanih vlog.

Predlog 23.d člena ureja evidence in varstvo osebnih podatkov v zvezi s pravico do izposoje računalniške opreme na način, kot je za druge vrste pravic to urejeno v Zakonu o Javnem štipendijskem, razvojnem, invalidskem in preživninskem skladu Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 78/06 – uradno prečiščeno besedilo, 106/12, 39/16, 11/18 – ZIZ-L, 139/20 in 17/22).

K 12. členu

Glede na določitev novega roka za pripravo prvega načrta spodbujanja digitalne vključenosti se predlaga podaljšanje roka za pripravo vladne uredbe, ki bo podrobneje določila vsebino načrta. Vlada mora uredbo sprejeti v enem letu po uveljavitvi ZSDV, to je do marca 2023.

K 13. členu

Glede na predlagano črtanje 10. člena ZSDV, ki ureja analizo digitalne vključenosti, predpis, ki bi podrobneje določil vsebino analize, ni več potreben. Glede na navedeno se predlaga črtanje prvega odstavka 30. člena ZSDV. Obenem se predlaga podaljšanje roka za sprejem prvega načrta spodbujanja digitalne vključenosti do 31. marca 2024. Statistični urad Republike Slovenije v skladu s svojim programom relevantne podatke objavlja v dvoletnih ciklih (naslednjič oktobra 2023), zato je primerno, da se priprava načrta časovno uskladi na način, da se bodo pri pripravi načrta upoštevali aktualni statistični podatki.

K 14. členu

V skladu s spremenjenim konceptom določanja ciljnih skupin te niso več določene v 9. členu zakona neposredno, temveč se bodo določale naknadno v načrtu spodbujanja digitalne vključenosti na podlagi zakonsko določenih kriterijev. Ker je kot rok za sprejem prvega načrta spodbujanja predlagan 31. marec 2024, je treba predvideti prehodno rešitev določanja ciljnih skupin do sprejema prvega načrta. Predlaga se, da ciljne skupine na podlagi kriterijev določi pristojni organ v javnem razpisu, s katerim bo dodelil zakonsko predvidene subvencije, oziroma v primeru morebitnih digitalnih bonov v vladni uredbi.

K 15. členu

Predlog 15. člena določa rok za začetek delovanja računalniškega sklada, to je najkasneje do 1. septembra 2023.

K 16. členu

Predlog člena določa rok za sprejem vladne uredbe, ki bo podrobneje uredila izvajanje zakonskih določb glede upravljanja računalniškega sklada in dodeljevanja računalniške opreme v izposojajo. Za sprejem uredbe se predlaga rok šestih mesecev po uveljavitvi tega zakona.

K 17. členu

Predlog člena določa začetek veljavnosti zakona, to je petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

5. člen

(načelo enakopravne dostopnosti)

Ukrepi za spodbujanje so dostopni vsem pripadnikom posameznih ciljnih skupin iz 9. člena tega zakona pod enakimi pogoji.

9. člen

(ciljne skupine)

Ukrepi za spodbujanje so usmerjeni v povečanje digitalne vključenosti vseh prebivalcev Republike Slovenije, ki so opredeljeni po naslednjih ciljnih skupinah:

1. predšolski otroci,
2. šoloobvezni otroci,
3. dijaki srednjih šol,
4. študenti višjih šol po predpisih o višjem strokovnem izobraževanju,
5. študenti študijskih programov prve, druge in tretje stopnje po predpisih o visokem šolstvu,
6. strokovni delavci v vzgoji in izobraževanju, strokovni delavci v višjih strokovnih šolah ter visokošolski učitelji, znanstveni delavci in visokošolski sodelavci,
7. delovno aktivni in neaktivni odrasli po predpisih o urejanju trga dela (v nadaljnjem besedilu: odrasli),
8. osebe, ki prejemajo pokojnino po predpisih o pokojninskem zavarovanju ali od tujega nosilca pokojninskega zavarovanja (v nadaljnjem besedilu: upokojenci) in
9. invalidi, kot jih opredeljujejo predpisi o izenačevanju možnosti invalidov.

10. člen

(analiza digitalne vključenosti)

(1) Pristojni organ vsaki dve leti izvede analizo digitalne vključenosti in jo objavi na svoji spletni strani.

(2) Analiza digitalne vključenosti omogoča vpogled v raven digitalne vključenosti celotnega prebivalstva in razvitosti digitalnih kompetenc posameznih ciljnih skupin iz prejšnjega člena ter v učinkovitost izvajanja ukrepov za spodbujanje. Analiza digitalne vključenosti se izvaja s primerljivimi metodologijami mednarodno priznanih kazalnikov (na primer ustrezni del indeksa DESI).

(3) Podrobnejšo vsebino analize digitalne vključenosti določi Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada).

11. člen

(načrt spodbujanja digitalne vključenosti)

(1) Na podlagi analize digitalne vključenosti pristojni organ pripravi dveletni načrt spodbujanja digitalne vključenosti (v nadaljnjem besedilu: načrt spodbujanja), ki ga vlada sprejme pred iztekom obdobja, za katerega je bil sprejet prejšnji načrt spodbujanja.

(2) Načrt spodbujanja določa ciljno raven digitalnih kompetenc za ciljne skupine iz 9. člena tega zakona in kombinacijo ukrepov za spodbujanje, ki naj se v naslednjem dveletnem obdobju izvedejo, da bo ta raven dosežena, skupaj z ocenjeno višino sredstev, potrebno za vsako skupino ukrepov za spodbujanje. Ob določanju ciljne ravni digitalne vključenosti posameznih ciljnih skupin se upošteva zlasti načelo mednarodne primerljivosti, ob določanju kombinacije ukrepov za spodbujanje pa zlasti načeli ekonomičnosti ter horizontalnosti in medresorskega sodelovanja.

(3) Sredstva, potrebna za izvajanje načrta spodbujanja, morajo biti upoštevana pri pripravi državnega proračuna. Če v okviru veljavnega državnega proračuna ni mogoče prilagoditi izvajanja načrta spodbujanja, predstojnik pristojnega organa predlaga vladi spremembo načrta spodbujanja.

(4) Podrobnejšo vsebino načrta spodbujanja določi vlada.

12. člen

(ukrepi za spodbujanje)

(1) Ukrepi za spodbujanje so:

- subvencije za dvig digitalnih kompetenc,
- sooblikovanje politik resornih ministrstev,
- podpora ali izvedba izobraževalnih in promocijskih kampanj ter
- digitalni bon.

(2) Pri določanju vsebine in pogojev posameznih ukrepov za spodbujanje ter pri njihovem izvajanju se upoštevajo načela spodbujanja digitalne vključenosti. Ukrepi za spodbujanje so oblikovani tako, da je mogoče spremljati njihovo učinkovitost pri doseganju ciljev iz drugega odstavka 2. člena tega zakona.

14. člen

(subvencije za dvig digitalnih kompetenc)

(1) Pristojni organ lahko dodeli subvencije za izvedbo programov neformalnega izobraževanja, obveznih izbirnih vsebin in interesnih dejavnosti za:

- pridobivanje in krepitev osnovnih digitalnih kompetenc,
- spodbujanje zanimanja za digitalne tehnologije, njihovo razumevanje ter odgovorno in varno uporabo,
- pridobivanje in krepitev zahtevnejših ali strokovnih digitalnih kompetenc ter
- dvig kompetenc podjetnosti v povezavi z digitalnimi tehnologijami in razvojem podjetništva, temelječega na digitalnih kompetencah.

(2) Subvencije lahko pristojni organ podeli za izvajanje programov za pridobitev pedagoško-andragoške izobrazbe pripadnikov ciljne skupine iz 6., 7. in 8. točke 9. člena tega zakona, ki nameravajo izvajati vzgojno-izobraževalno delo na področju digitalnih tehnologij in kompetenc.

(3) Subvencije lahko pristojni organ podeli za vzpostavitev in delovanje klicnih in drugih centrov za pomoč uporabnikom ter drugih projektov, katerih namen je pomoč pripadnikom vseh ciljnih skupin iz 9. člena tega zakona pri praktični uporabi osnovnih digitalnih kompetenc.

(4) Subvencije lahko pristojni organ podeli za nakup pravic za uporabo digitalnega šolskega učnega gradiva za ciljne skupine iz 1., 2. in 3. točke 9. člena tega zakona, kar vključuje usposabljanje pripadnikov ciljne skupine iz 6. točke 9. člena tega zakona.

(5) Subvencije lahko pristojni organ podeli za razvoj rešitev in programov, ki izboljšujejo dostopnost digitalnih orodij in digitalnih vsebin za pripadnike ciljne skupine iz 9. točke 9. člena tega zakona.

(6) Za nakup računalniške opreme lahko pristojni organ podeli subvencije nevladnim organizacijam, namenjenim združevanju starejših, spodbujanju medgeneracijskega sodelovanja in vseživljenjskega učenja, invalidskim organizacijam ter reprezentativnim socialnim partnerjem na ravni države.

15. člen

(podelitev subvencij)

(1) Subvencije iz prejšnjega člena se podelijo v skladu s predpisi o javnih finančah. Javni razpisi in pogodbe o dodelitvi sredstev morajo poleg sestavin, predpisanih s predpisi o javnih

financah, vsebovati tudi pogoje oziroma določila, na podlagi katerih je mogoče spremljati učinkovitost podeljenih subvencij iz prejšnjega člena za doseganje ciljev iz drugega odstavka 2. člena tega zakona.

(2) Za subvencijo iz prejšnjega člena lahko kandidirajo samostojni podjetniki posamezniki ter pravne osebe zasebnega in javnega prava, vključno z javnimi in zasebnimi zavodi, društvi, zvezami društev, ustanovami, zadrugami in reprezentativnimi socialnimi partnerji na ravni države.

(3) Za subvencijo iz prejšnjega člena ne more kandidirati oseba iz prejšnjega odstavka:

- ki ne izpolnjuje obveznih dajatev in drugih denarnih nedavčnih obveznosti v skladu z zakonom, ki ureja finančno upravo, če vrednost teh neplačanih zapadlih obveznosti na dan preverjanja znaša 50 eurov ali več; šteje se, da izvajalec ali njegov podizvajalec ne izpolnjuje obveznosti iz prejšnjega stavka tudi, če na dan preverjanja ni imel predloženih vseh obračunov davčnih odtegljajev za dohodke iz delovnega razmerja za obdobje zadnjih petih let do dne preverjanja,

- za katero je bilo ugotovljeno, da je v dveh letih pred vložitvijo kandidature nenamensko porabljala sredstva, pridobljena na podlagi tega zakona.

(4) Osnovni pogoji za dodeljevanje subvencij iz prvega do tretjega odstavka prejšnjega člena so:

- strokovna usposobljenost kadra za izvedbo izobraževanj,
- prostorski pogoji za izvajanje izobraževanj,
- računalniška oprema za izvajanje izobraževanj.

(5) Osnovna merila za dodeljevanje subvencij iz prvega do tretjega odstavka prejšnjega člena so:

- prispevek k doseganju ciljev iz drugega odstavka 2. člena tega zakona,
- pretekle reference glede izvajanja izobraževanja na področju digitalnih kompetenc,
- vsebinska in izvedbena zasnova izobraževalnih programov.

(6) Izvajalci usposabljanj iz četrtega odstavka prejšnjega člena morajo izpolnjevati pogoje in merila iz četrtega in petega odstavka tega člena.

(7) Podrobnejši pogoji in merila za dodelitev subvencij se določijo v javnem razpisu.

17. člen

(podpora ali izvedba izobraževalnih in promocijskih kampanj)

(1) Pristojni organ lahko v skladu s predpisi o javnih financah podeli subvencije za izvedbo izobraževalnih in promocijskih kampanj, katerih namen je promocija pridobivanja in uporabe digitalnih kompetenc, spodbujanje zaupanja v digitalne tehnologije in njihove varne ter odgovorne rabe, promocija izobraževalnih programov in poklicev s področja digitalnih tehnologij s poudarkom na zmanjševanju razlik med spoloma na tem področju ter promocija kompetenc podjetnosti v povezavi z digitalnimi tehnologijami.

(2) Za subvencije iz tega člena lahko kandidirajo osebe, ki izpolnjujejo pogoje iz drugega in tretjega odstavka 15. člena tega zakona, in imajo strokovno usposobljen kader za izvajanje kampanj. Osnovni merili za dodelitev subvencij iz tega člena sta pretekle reference na področju izvajanja kampanj ter vsebinska in izvedbena zasnova kampanje. Podrobnejši pogoji in merila za dodelitev subvencij se določijo v javnem razpisu.

(3) Pristojni organ lahko v skladu s predpisi o javnem naročanju naroči izvedbo izobraževalnih ali promocijskih kampanj na področjih iz prvega odstavka tega člena.

18. člen

(digitalni bon)

(1) Vlada lahko na podlagi načrta spodbujanja iz 11. člena tega zakona določi, da se ciljnim skupinam ali delom ciljnih skupin iz 2. do 5. in 7. do 9. točke 9. člena tega zakona podeli finančna spodbuda v obliki dobroimetja - digitalnega bona za nakup računalniške opreme ali

udeležbo v izobraževalnih programih za pridobitev digitalnih kompetenc (v nadaljnjem besedilu: digitalni bon).

(2) Upravičenci do digitalnega bona so pripadniki ciljnih skupin iz prejšnjega odstavka, ki imajo stalno prebivališče v Republiki Sloveniji.

(3) Za pridobitev digitalnega bona za nakup računalniške opreme se lahko predpišejo pogoji, ki zagotavljajo, da bo upravičenec do digitalnega bona računalniško opremo uporabljal za dvig lastnih digitalnih kompetenc (na primer udeležba v subvencioniranih programih izobraževanja na podlagi tega zakona). V tem primeru pridobitev digitalnega bona za nakup računalniške opreme temelji na izjavi upravičenca o sprejemu digitalnega bona, s katero upravičenec v skladu s predpisi o varstvu osebnih podatkov privoli v zbiranje in obdelavo osebnih podatkov iz prvega odstavka 23. člena tega zakona ter podatka o njegovem elektronskem naslovu. Vlada lahko kot pogoj za pridobitev digitalnega bona za nakup računalniške opreme predpiše tudi, da pripadnik ciljne skupine v preteklem obdobju, ki ga določi, ni bil upravičenec do digitalnega bona, vključno z digitalnim bonom iz 27. člena tega zakona.

(4) Vrednost digitalnega bona (višina dobroimetja) se določi v višini od 100 do 200 eurov, pri čemer se upoštevajo višina razpoložljivih sredstev, predvideno število upravičencev in vrednost računalniške opreme ali cena izobraževalnih programov za pridobitev digitalnih kompetenc, za nakup katere je mogoče digitalni bon unovčiti.

(5) Čas veljavnosti digitalnega bona ni krajši od šestih mesecev in daljši od 12 mesecev. Vlada lahko glede na dinamiko unovčevanja digitalnega bona njegovo veljavnost podaljša za največ dvanajst mesecev s sklepom, ki ga objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

(6) Digitalni bon se ne deduje. Morebitno združevanje bonov za nakup računalniške opreme znotraj ciljnih skupin in med pripadniki ciljnih skupin določi vlada. Upravičenci bone združijo z izjavo o združitvi digitalnih bonov.

(7) Ne glede na zakon, ki ureja dohodnino, se od digitalnega bona ne plača dohodnina. Digitalni bon se ne šteje v dohodek pri uveljavljanju pravic na podlagi predpisov, ki urejajo pravice iz javnih sredstev, in ne vpliva na preživitinska razmerja.

(8) Digitalni bon je evidentiran kot dobroimetje v korist upravičenca v informacijskem sistemu, ki ga za ta namen vzpostavi in vodi Finančna uprava Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: FURS).

(9) Z informacijskim sistemom iz prejšnjega odstavka se za potrebe evidentiranja upravičencev do digitalnega bona in njegovega unovčevanja obdelujejo podatki v zbirki osebnih podatkov iz 23. člena tega zakona.

(10) Informacijski sistem iz osmega odstavka tega člena se za potrebe evidentiranja upravičencev do digitalnega bona in evidentiranja unovčitve digitalnega bona na podlagi enotne matične številke občana (v nadaljnjem besedilu: EMŠO) kot povezovalnega znaka lahko povezuje z naslednjimi evidencami in registri ali iz njih drugače pridobiva podatke iz prve alineje prvega odstavka 23. člena tega zakona:

- s centralno evidenco udeležencev vzgoje in izobraževanja, ki jo na podlagi predpisov o organizaciji in financiranju izobraževanja vodi ministrstvo, pristojno za izobraževanje - če je digitalni bon namenjen ciljnim skupinam iz 2. do 4. točke 9. člena tega zakona,

- z evidenco študentov in diplomantov, ki ju na podlagi predpisov o visokem šolstvu vodi ministrstvo, pristojno za visoko šolstvo - če je digitalni bon namenjen ciljni skupini iz 5. točke 9. člena tega zakona,

- z matično evidenco zavarovancev in uživalcev pravic iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ki jo na podlagi predpisov o matični evidenci zavarovancev in uživalcev pravic iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja vodi Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije - če je digitalni bon namenjen ciljni skupini iz 8. točke 9. člena tega zakona in

- s Centralnim registrom prebivalstva, ki ga vodi ministrstvo, pristojno za notranje zadeve - če je digitalni bon namenjen ciljnim skupinam iz 7. ali 9. točke 9. člena tega zakona.

23. člen

(zbirka osebnih podatkov in analiza učinkovitosti podeljenih digitalnih bonov)

(1) Na podlagi podatkov o evidentiranih upravičencih do digitalnega bona in podatkov o evidentiranih unovčitvah digitalnega bona FURS vzpostavi, vodi in upravlja zbirko osebnih podatkov - evidenco digitalnih bonov, ki vsebuje podatke o:

- upravičencih do digitalnega bona: ime in priimek, EMŠO, naslov stalnega prebivališča, davčna številka in datum izjave o sprejemu digitalnega bona iz tretjega odstavka 18. člena tega zakona, če je bila v skladu s tretjim odstavkom 18. člena tega zakona določena kot pogoj za pridobitev digitalnega bona;

- ponudnikih iz drugega in tretjega odstavka 19. člena tega zakona: naziv, matična številka, davčna številka, naslov oziroma sedež in poslovni naslov ponudnika;

- unovčitvi digitalnega bona in izplačilu unovčenega zneska dobroimetja.

(2) Pristojni organ lahko anonimizirane podatke iz prejšnjega odstavka uporabi za analizo učinkovitosti digitalnega bona pri doseganju ciljev iz drugega odstavka 2. člena tega zakona in analizo digitalne vključenosti iz 10. člena tega zakona. Podatke o imenu in priimku ter naslovu stalnega prebivališča upravičenca do digitalnega bona lahko uporabi samo za pošiljanje vabil k izpolnjevanju anonimnih anketnih vprašalnikov, namenjenih analizi učinkovitosti digitalnega bona.

(3) FURS podatke v evidenci osebnih podatkov iz prvega odstavka tega člena izbriše po petih letih od konca veljavnosti digitalnega bona.

29. člen

(podzakonski akti)

(1) Vlada izda predpis iz tretjega odstavka 10. člena in četrtega odstavka 11. člena tega zakona v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona.

(2) Vlada izda predpis iz tretjega odstavka 19. člena tega zakona v 12 mesecih od uveljavitve tega zakona.

(3) Vlada izda predpis iz tretjega in devetega odstavka 27. člena tega zakona v dveh mesecih od uveljavitve tega zakona.

30. člen

(prvi načrt spodbujanja)

(1) Prvo analizo digitalne vključenosti pristojni organ izvede do 31. marca 2023.

(2) Prvi načrt spodbujanja vlada sprejme do 30. junija 2023.

(3) V obdobju do sprejetja prvega načrta spodbujanja lahko pristojni organ izvaja ukrepe iz tega zakona v skladu s sprejetim državnim proračunom in zakonom, s katerim se določa njegovo izvrševanje.

V. PREDLOF, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o spodbujanju digitalne vključenosti pošiljamo v obravnavo in sprejem po nujnem postopku na podlagi 143. člena Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10, 80/13, 38/17, 46/20, 105/21 - odl. US in 111/21), in sicer zato, da se preprečijo težko popravljive posledice za delovanje države. Čim prej sprejem novele zakona je nujen, ker veljavni zakon grobo krši ustavni red RS, saj na diskriminatoren način določa ciljne skupine, kar ima za posledico negospodarno porabo javnih sredstev.

Predlog zakona je namenjen povečanju možnosti za pridobivanje digitalnih kompetenc in krepitev digitalne vključenosti prebivalstva. Slovenija pri digitalni preobrazbi družbe in gospodarstva napreduje prepočasi in v določenih segmentih zaostaja za državami EU in sosedskimi državami EU, kar potrjujejo mednarodne primerjalne analize (npr.: DESI). V zadnjih 10 do 15 letih je razvoj v svetu bliskovito napredoval, s tem pa tudi razlike. Obstaja realna nevarnost, da se bo zaostanek in razkorak, zaradi druginje, recesije in nestabilnosti v mednarodnih odnosih, ki smo jim priča v letu 2022, nadaljeval tudi v prihodnjih letih.

Druginja in nestabilne razmere v svetu vedno bolj vplivajo na kvaliteto življenja v EU in v Sloveniji. Republika Slovenija je ena najhitreje starajočih se družb, na kar v preteklosti nismo bili ustrezno pripravljeni. Po mednarodnih analizah, nam je ostalo še osem let za doseganje ciljev trajnostnega razvoja, ob tem, da se danes srečujemo z velikimi in povezanimi krizami, ki vplivajo na mir, varnost, družbeno stabilnost, javno zdravje, podnebje in naše krhke ekosisteme. Ob tem primerjalne študije dokazujejo, da je tudi pripravljenost otrok in mladih v osnovnošolskem in srednješolskem izobraževanju v Sloveniji na digitalne izzive prihodnosti šibka. Razlog za to je tako v izobraževalnem sistemu, ki teh vsebin ne vključuje (npr. Eurydice 2022), in na drugi strani socialne razlike, ki jih na trgu ni možno zmanjševati, dogaja se prav nasprotno.

Digitalizacija je priložnost in nujnost. Digitalna preobrazba ima ključno vlogo pri spopadanju z omenjenimi povezanimi krizami, kot tudi s pospeševanjem doseganja ciljev trajnostnega razvoja ter ciljev Digitalnega kompasa EU in zagotavljanja, da v digitalni dobi nihče ne bo zapostavljen ali izključen. Posebno pozornost v tem kontekstu namenjamo enakosti, saj se digitalni razkorak v sodobnih družbah veča, če države ne namenjajo dovolj pozornosti digitalnemu razvoju in digitalni vključenosti vsega prebivalstva.

Novela je v pripravi z namenom zagotovitve varstva temeljnih ustavno varovanih pravic in s tem povezano odpravo diskriminatornosti, na katere je predhodno opozoril tudi Zagovornik načela enakosti (ZNE). Načrtovane spremembe ZSDV tako med drugim upoštevajo mnenje iz ocene ZNE glede spoštovanja načela enakopravne dostopnosti do brezplačnih usposabljanj in geografske razpršenosti, ter upoštevanja premoženjskega stanja in dejanskih digitalnih kompetenc upravičencev.

Spreminja se ureditev ciljnih skupin, ki je v noveli oblikovana na način, da se ciljne skupine določajo bistveno bolj usmerjeno na podlagi kazalnikov (i) starost/spol, (ii) izobrazba, (iii) status aktivnosti (šolajoči, invalidi, brezposelni, zaposleni itd.), (iv) stopnji urbanizacije območja, v katerem živijo in glede na socialni položaj. Predlog novele uvaja tudi mehanizem računalniškega sklada za zagotavljanje osnovne računalniške opreme namenjene socialno ogroženim posameznikom, s ciljem večje digitalne vključenosti pri šolskih, obšolskih, zaposlitvenih in drugih dejavnostih.

Za doseganje cilja čim širšega digitalnega opismenjevanja predlog novele predvideva razširitev subvencij tudi za širše področje vsebin (npr. tudi izvedbo neobveznih izbirnih vsebin, tehniških dni, digitalnih počitniških tednov), tako da so lahko upravičenci tudi lokalne skupnosti ter nevladne organizacije s področja vključujoče informacijske družbe. S tem se nadalje vključi tudi finančna

podpora NVO za razvoj digitalne kulture, kompetenc in opreme za opolnomočeno delovanje s ciljnimi skupinami.

Vlada Republike Slovenije predlaga Državnemu zboru, da predlog zakona obravnava po nujnem postopku z vidika težko popravljivih posledic za delovanje države in negospodarne porabe javnih sredstev.

VI. PRILOGE

- MSP test